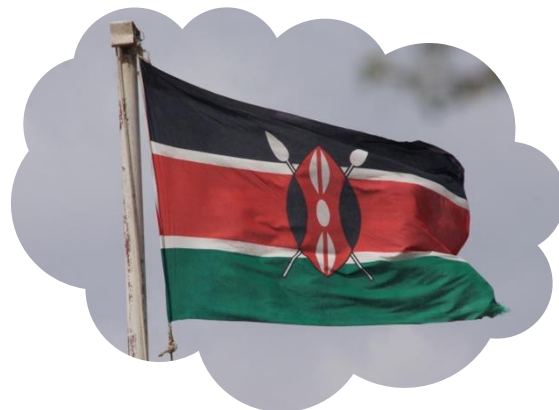

Safarirejsen Kenya - Zanzibar 2016.

Fredag den 9. september (Merete)

Sidst i november 2015 var vi sammen med Kjesten og Flemming til et foredrag hos Africa Tours i Herning for at få inspiration til en safari tur. Vi fik mange gode og brugbare oplysninger, men efter mange overvejelser valgte vi at entrere med Bravo Tours.

Fredag den 9. september oprandt dagen endelig, hvor vi skulle sætte kursen mod Billund og derfra videre til Afrika, nærmere betegnet på en safari i Kenya, hvor de første 9 dage passer med rejsen: "Blixens Kenya Safari". Vi hentede Kjesten og Flemming kl. 06.20, pakkede bilen og kørte mod Billund. Tilfældigvis fandt vi parkering på Kenya P5 P. Det måtte da være til at huske, når vi skulle finde bilen igen.

Kl. 8.00 havde vi tjekket ind – nå ja, Flemming og jeg blev trukket til side. Jeg havde en håndcreme, som jeg havde glemt at putte i pose, men det var OK med pose, og så fandt jeg en pose, som Flemming puttede sin tandpasta i, og så var alt ok. Derefter hyggede vi os med en flaske vand og lidt notater. Kl. 9.45 gik vi ombord på KLM flyet til Amsterdam. Flytype: Embraer 190 med plads til 104 personer. 20 minutter senere var vi i luften. Vi fik et stk. marmorkage og en kop vand, men da Bents bordplade skrånede rigtig meget, fik han noget af vandet ned af sig.

Vi landede i Amsterdam i Schiphol lufthavn kl. 11.00, og nu tog det 8 minutter at taxi til gaten. Derefter måtte vi gå rigtig langt for at finde gate E18. Lidt over 12 steg vi ombord på Boing 747-400 med kurs mod Nairobi. På flyet havde vi fået plads på de midterste rækker, så det var ikke nemt at se ud.

Kjesten havde besvær med at finde sine støttestrømper i håndbagagen, men det lykkedes da til sidst. Flyveturen var beregnet til 7 timer 32 minutter for at tilbagelægge de 5.773 km til Nairobi. Vi fik lidt godt at spise til den sene frokost, og jeg glimrede ved at vælte rødvin og vand ned ad både Kjesten og mig, så vi blev noget våde på bukserne. Flemming og Bent var så heldige at få en lille cognac til kaffen. På flyet skulle vi udfylde diverse papirer for at få lov til at rejse ind i Kenya. Lidt over 19 fik vi serveret et let måltid, dejligt. Efter middagen snakkede Bent om, at han var lidt skuffet over, at Kjesten og jeg ikke sad og gjorde os lækre til landingen. (Var vi da ikke det i forvejen???) En yngre kvinde havde rigtig travlt med at lægge ny make-up.

Vi landede i Nairobi 21.30 lokal tid (1 time foran dansk tid). Det tog os lidt tid at komme gennem indrejsetjek med fingeraftryk og irisscanner, og så skulle vi betale 50 \$ pr person for at rejse ind i Kenya. En time efter landing kom vi ud af lufthavnen og blev mødt af repræsentanten for Bravo Tours, Børge Hansen, som skulle være vores guide. Desuden sagde vi "Hej" til Sanne og Kim, som også skulle med på safari. Vores chauffør hed Daniel. Det tog sin tid at komme ud af lufthavnsområdet og gennem Nairobi og ud til vores hotel/Lodge, da vi skulle vælge en sikker vej, da der kunne være risiko for at blive kapret på nogle af

vejene. Alle taxa og persontransporter må køre 80 km/t. Vejen var noget bumlet, nærmest ikke eksisterende det sidste stykke op til [Osoita Lodge](#). Ved ankomsten fik vi en meget lækker juice, inden vi i mørke sammen med nogle kuffertbærere skulle gå op til vores værelser. Hurra for lommelygten i vores mobiltelefon. Vorres værelser var udmærkede og myggenettet var trukket for sengen, så det var bare at finde ind under nettet og få en god nats søvn, mens vi drømte om spændende safari oplevelser.

Kenya i verdenshistorien:

Kenya, som vi kender det i dag, har været befolket i millioner af år. I 700 tallet får arabere interesse for den kenyanske kyst og laver flere beboelser langs kysten. Portugiserne forsøger sig ligeledes i det 16. århundrede, men drives væk igen over de næste hundrede år af Swahilier og araberne. I starten af 1900 tallet starter mange engelske bosættelser langt ind i det kenyanske højland, efter at landet dels blev engelsk protektorat i slutningen af 1800 tallet men også i takt med, at der blev bygget jernbane mellem kystbyen Mombasa og Victoriasøen. I 1920 bliver Kenya udnævnt til at være engelsk koloni. Ikke alle er tilfredse med dette; oprørsbevægelser etableres, og i 1944 blev den Kenyanske Afrikanske Union oprettet med Jomo Kenyatta, den senere præsident, i spidsen. Efter flere MAU MAU oprør, blev Kenya erklæret i undtagelsestilstand, og Kenyatta blev arresteret i 1952. Mau Mau blev nedkæmpet i 1954 med mange tusind døde, især afrikanere til følge. Omkring 1960 starter arbejdet med at gøre Kenya selvstændig, Kenyatta frigives til husarrest, og i 1963 bliver Kenya igen en selvstændig stat med Jomo Kenyatta som premierminister. Først i 1990 ændres den politiske styreform til at være et flerpartistyre, som vi jo kender som demokrati. I 1992 dør omkring 2.000 mennesker efter stammeoprør i den vestlige del af landet. I 1998 angriber Al-Qaeda den amerikanske ambassade i Nairobi, 224 bliver dræbt. Under valget i 2007 opstår nogle voldelige oprør, hvorved omkring 1.500 bliver dræbt. Korruption er mange steder dagligdag, også mange højtstående ledere i regeringen er indblandet. I 2010 dannes det Øst afrikanske Fælles Marked (sammen med Burundi, Rwanda, Uganda og Tanzania). I 2011 går kenyanske tropper ind i Somalia for at nedbryde og hævne flere kidnappingsgrupper, som især har jagtet udlændinge på kenyansk jord. I 2013 bliver et indkøbscenter i Nairobi ramt af terror, mere end 60 omkommer. I 2015 besøgte Obama Kenya, Obama's far er født i Kenya, og mange i landet betragter derfor Obama meget positivt.

Lørdag den 10. september (Merete)

Vi stod tidligt op, og allerede på vej ned til morgenmad var der gang i fotograferne, da der var væverfugle i træerne udenfor vores værelser samt mange spændende eksotiske blomster og frugter, der skulle foreviges. Vores morgenrestaurant var åben med en spændende tagkonstruktion. Til morgenmad fik vi bl.a. omelet, weetabix med varm mælk, papaya og små bananer.

Børge havde hentet Karen Marie og Preben i lufthavnen, og de kom alle 3 og hentede os, så nu var vi klar til at tage på safari. Vi skulle køre i 2 safaribiler fra African Horizons, Bravo Tours' samarbejdspartner i Kenya. Vi skulle køre med Daniel, og chaufføren i den anden bil hed Maina. Under hele turen skiftede Børge til at sidde i de to biler, så alle fik diverse informationer. Da vi kørte fra Osoita Lodge ad bumpede veje, var der mange lokale, der var ved at lukke butikkerne langs vejen op. Det var mest blikskure. Bilen, en Nissan, havde heldigvis et panser under bunden, så den kunne tåle knubs samt stenslag fra dårlige veje samt "off road".

Vi kom forbi Nairobi Nationalpark, som er på 137 km² og den eneste nationalpark, som ligger i en by. Kibera-slummen i Nairobis udkant består af mange blikskure, og på 2,5 km² var der stuvet 800.000 mennesker sammen. Alle vegne var der børn, der legede.

Nu så vi i vejkanten vores første vilde dyr, som var **3 vortesvin (Pumba)**.

Der lå rigtig mange planteskoler og gartnerier langs vejene. Blomster er meget billige i Kenya, idet de koster mellem 30 og 40 øre pr. plante. Der var også mange flotte bougainvillea hække, som voksede i den røde jord, og hækkene blomstrede i forskellige smukke farver.

Da vi kørte gennem Karen området, fortalte Børge, at han boede i dette område til dagligt. Børges kæreste, Mathilde, har en grisefarm et par timers kørsel fra Nairobi. Der var lavet mange høje bump på vejene i dette område, og vi kom forbi Karen Blixen House, som vi håber at besøge inden flyveturen til Zanzibar. Vi så mange smukke blå snerler i hækkene, og på et tidspunkt var der en hel række agaver med blomster, smukt.

Lidt over 8 stoppede vi ved en bank for at veksle penge. Vi havde taget dollar med, og det viste sig at være smartest at bruge kenyanske penge, så hver familie fik vekslet ca. 1.400 kr. til 20.000 Kenya shilling. Banken var i øvrigt bevogtet af en kvindelig vagt med maskinpistol.

Vi kom forbi et stort flot nyt indkøbscenter.

Vi kørte nu i et meget frodigt område med mange små dale. Det var åbenbart dagen for bryllupper, da vi mødte mange flotte blomstersmykkede bryllupsbiler. Et bryllup koster ca. 30.000 kr. for mellem 400 og 600 mennesker! Lidt senere kom vi forbi et stort nybygget indkøbscenter, 2 River, som skulle åbne om en måned.

Her lå også FN området og Den Danske Ambassade. Der var meget politi på gaden, og vi så også mange små Tuc-tuc.

Vi kørte forbi mange hyrder, store som små, der gik og vogtede får, geder og kvæg langs vejene, og her svævede en spurvehøg hen over området på jagt efter føde.

Vi så også store plantager med ananas. Næste gang, vi køber en dåse ananas fra Tican/del Monte, vil vi tænke på de store plantager, vi kom forbi.

Pludselig opdagede jeg et sted, hvor der var en kæmpe engletrompet med et hav af blomster. Mine har først lige lavet ansats til blomster, så jeg blev lidt misundelig.

Vestas har et stort projekt med vindmøller (350 stk.) i den nordlige del af landet ved Lake Turkana, nord for Samburu-regionen, hvor man i 2016 er begyndt at bore efter olie, og der skulle være en del olie at hente op.

Langs vejene har vi set mange sække med trækul, som de lokale sælger. Der er fældet mange træer, men man er nu i gang med at plante nye træer for at passe på naturen.

Vi kom forbi et område med varme kilder. Vi kørte over Tana River. Her var der et stort område, hvor der blev dyrket meget ris og majs. Majs kan høstes 2 gange om året.

Omkring kl. 11 gjorde vi stop på Africano Curio Shop for indkøb (cola og chips) samt toiletbesøg. Der var rigtigt mange britiske soldater, som holdt pause her. Der var også en butik med afrikanske ting. I træet udenfor butikken sad der mange store **flagermus** og sov.

Lidt senere kom vi forbi en stor kaffeplantage. I dette område sad der mange i vejkanterne og syede presenninger til lastbiler. På en mark voksede der mange yamsrødder.

Lidt senere kom vi forbi en udendørs kirke, hvor Syvende dags Adventisterne sad i flot blåt tøj til gudstjenesten.

Efterhånden var vi kommet op i 2 km's højde. Bilen foran os havde fået øje på nogle flotte **blå aber (sykes/blue monkey)**, så vi holdt lige fotopause.

Ca. 12.40 skulle vores chauffør købe entrebilletter til Serena parken. Kort tid senere ankom vi til [Serena Lodge](#) ved Mount Kenya. Vi fik alle varme klude til ansigt og hænder samt en kold drik (hibiscuste). Mens vi ventede på at få nøgler, kiggede vi ned på søen i haven, og her gik der nogle **vandbukke** og en **flok bøfler** samt en flok **nilgæs**, som larmede meget. Herefter blev vi indkvarteret i gode værelser, og igen skulle kuffertbærerne have penge. Ret hurtigt mødtes vi til frokost i restauranten. Vi smagte banansuppe (virkelig lækker), derefter kunne vi vælge bøf/fisk/vegetar retter og til sidst en lækker dessert. Da vi gik fra restauranten, glemte vi vores nøgle – den var ellers temmelig stor. Flemming havde heldigvis taget den med til os.

Efter frokost havde vi alle 8 et møde med Børge oppe på tagetagen, hvor vi fik fortalt mange spændende ting om Kenya.

I Kenya bor der ca. 42 millioner mennesker, og heraf er ca. 80 % kristne.

60 % af Kenyas befolkning er under 28 år.

I 1976 blev der født 6,1 barn pr. kvinde. I dag bliver der kun født 3 børn pr. kvinde, dette hænger sammen med, at mange unge får en uddannelse. Mange kvinder bruger paryk, da deres hår højst bliver 10 cm langt.

Alle skolebørn bruger skoleuniformer på nær elever på The International School of Kenya. På mange skoler

er der efterhånden blevet indlagt el, så det er muligt at bruge PC og lignende.

Mange lokale benytter Matutu-busser, som tit er i dårlig stand og med dårligt uddannede chauffører, hvilket har forårsaget mange ulykker på vejene. Der sker ca. 16.000 ulykker på vejene pr. år med Matutu busser.

Landet er på 582.000 km² og 14 gange større end Danmark. USA kan ligge i Sahara, mere fylder det ikke. 10% af Kenya er dækket af træer, og regntiden er i november og fra marts til maj.

Mange af vejene er bygget af kineserne, som er rigtig gode til entreprenørprojekter.

Det kenyanske retssystem er stadig meget korrupt. Børge fortalte nogle historier om, at politiet nemt kan bestikkes.

Bilerne har forskellige nummerplader, alt efter om de er private, militære, taxa mm.

Børge fortalte lidt om, hvorfor Blixen projektet gik galt. Jorden var for sur og tør og derfor ikke god til kaffe, men bare 50 km længere væk og lidt højere op i landskabet var jordforholdene meget bedre.

Der er en stor sukkerrørsproduktion i den vestlige del af Kenya. Desuden dyrkes der tobak, og fiskeriet giver også en indkomst. Der er også en stor forekomst af guld, og Kenya er meget kendt for sin gode kaffe og the. Kaffetræet bliver plukket flere gange om året, da frøene modnes på forskellige tidspunkter, mens the bliver plukket hver 14. dag.

Vi fik præsenteret en rigtig god bog om "Wildlife of East Africa". Den ville vi prøve, om vi kunne anskaffe på turen ellers bliver det nettet, når vi kommer hjem.

Der er store problemer med havområderne ved Kenya, Tanzania og Somalia, da der er sørøvere i området. En meget populær bil her er en Toyota Corolla. En Boda Boda er en motorcykel taxa, som er meget udbredt i Østafrika. Vi havde set mange motorcykler med mange personer på og overlæsset med bagage. Der var også nogle motorcykler med 2-3 personer samt en ged eller et får. De skulle nok på marked, ind imellem så det lidt faretruende ud med den store oppakning.

Maa sproget tales af både Samburu og Masai folket.

Vi fik meget at vide om de forskellige dyr, der findes i Kenya, men dem kommer vi ind på senere.

Lige en kort bemærkning, så koster 1 kg næsehorns horn 80.000 dollar, underligt at tænke på, når det bare er det samme materiale som hår eller en negl.

Efter mødet gik vi ud på tagterrassen og kiggede på dyrene ved vandhullet. Her var også en **marekat**, som havde fundet en pakke cigaretter, som den sad og smed ud, hvorefter den spiste af cigarethylsteret. Det var da altid noget, at den ikke åd cigaretterne. Vi fik også at vide, at vi skulle holde dørene lukkede til vores værelser, da aberne kan splitte et helt værelse ad. Derefter gik vi en tur ned til parkeringspladsen, hvor vi så en **bushbuck** (en lille rød hjort) og mange fugle. Bent og Flemming fik taget nogle gode billeder af

hjorten og forskellige fugle. Kjesten og jeg gik op på lodgen og kiggede på dyrelivet udenfor. Da Bent kom tilbage, inviterede vi Børge ned på vores værelse, så han kunne se det sportstøj, vi havde med til at give væk. Vi blev noget forstyrrede, da der pludselig kom **3 elefanter** gående ned til vandhullet. De mindste var omkring 7-8 år. Elefanterne spiser rød jord, da den er meget saltholdig. Bent gik ned i den underjordiske gang med stort glasparti, så han kunne komme helt tæt på elefanterne med sit kamera.

Hotellet havde et foderbræt, hvor vi så en **genet** spise kødrester.

Kl. 19.30 mødtes vi alle sammen til aftenens menu, meget lækkert tag selv bord. Pludselig kom alle de ansatte gående med en lagkage syngende af fuld hals: Hakuna Matata. Der var en af gæsterne, der havde fødselsdag, så der blev sunget og klappet. Meget festligt indslag.

Ved 22-tiden var vi brugt op efter en lang dag. Vi havde fået varmedunke i sengen, da der var en kølig nat i vente. Pludselig kunne vi høre larm og grin fra værelset ved siden af. Flemming var sprunget ud af sengen i en fart, da der lå "noget rødt, loddent og farligt" under dynen – og så var det heldigvis bare varmedunken.

Søndag den 11. september 2016 (Kjesten)

Nu skulle vi rigtigt på safari. Vi havde været ret begejstrede for at se dyr og fugle den foregående dag, men Børge lovede, at det blot var en lille forsmag, og at vi godt kunne glæde os til de næste dage. Lige før vi gik til morgenmad, blev der banket på døren: der var udsigt til Mount Kenya med sol! Kl. 7.00 var vi klar til morgenmad, problemet var blot, at den ikke ville være klar før 7.30, men det blev ikke opfattet som et problem. Vi kunne jo bare gå ud på verandaen og kigge på dyr. De to små busser var pakket lidt før otte. Det havde regnet lidt om natten og der var kun 14°C. Ved udkørslen fra nationalparken skulle chaufførerne kvittere for afrejsen.

Allerede efter et kvarter stoppede vi for at se på dyr. Vi så 3 store aber, sorte med kraftige hvide haler, **kappe-colobusaber**, der hyggede sig i et træ ikke langt fra vejen. Der var lidt fugt i vejret, det som man på Færøerne kalder "godtvejrskræber", men det var heldigvis hurtigt overstået, jo længere vi kom. Telefonpælene af træ langs vejene var ved at blive skiftet ud til pæle lavet af genbrugsplastik.

Træpælene vil blive fortæret af termitter på under 3 år, hvorimod genbrugspælene holder, og så kan noget af alt det plastik, som flyder alle vegne, gøre stor nytte. Der vokser bougainvillea næsten alle vegne, og da vi så en særlig smuk dyb lilla af slagsen, måtte vi stoppe for foto.

Det var jo søndag, og kenyanerne er meget glade for at gå i kirke, både pga troen, men også for det sociale liv omkring kirken. En typisk kirke-søndag ser således ud: kl. 7.00 forberedelse af mad til dagen, kl. 10 søndagsskole for

børnene, kl. 11.00 gudstjeneste med stort indhold af sang. Kl. 12.30 frokost, hvorefter man igen går ind i kirken for at synge og/eller at overvære bibel-skuespil opført af børnene. Ved 15.30 er kirkedagen slut. For øvrigt så vi flere steder rigtigt mange festligt klædte mennesker gå langs vejen, for det var jo søndag! Langs vejene gik der hver dag – specielt koncentreret omkring og i landsbyer – rigtigt mange mennesker. Det er åbenbart den mest udbredte transportform. Der er små busser, som ofte er totalt overfyldte. Disse busser kaldes matutus, og de står for 80% af den offentlige transport i Kenya. Bag på busserne står et stednavn

samt SACCO. Saccos er kooperativer, der er dannet for at forsøge at få ordnede forhold for chauffører og passagerer. Der kører ikke mange tog i Kenya, men man er ved at udbygge baneanlægget. Okse- og æselkærrer bliver i stor stil anvendt til transport af alskens ting.

Ved nitiden så vi den første **Thomson's gazelle**.

Kl. 9.15 krydsede vi ækvator i nordlig retning. Det vil sige, vi gik egentlig frem og tilbage flere gange. Der var en lille rasteplads med butikker, men det var ikke meningen, vi skulle bruge tid til indkøb her. Vi lagde dog alligevel nogle penge, da vi alle betalte \$5 for et certifikat som bevis for, vi havde krydset ækvator. En meget venlig mand viste os eksempler på Coriolis-effekten ??? Efter en halv times stop kørte vi lidt længere mod nord til en tankstation med toilet, hvor vi købte cola og cashewnødder, som produceres i Kenya og er noget billigere end i Danmark. De smagte bare godt!! På den videre færd passerede vi den britiske base, som vi var blevet fortalt om den foregående dag. Vejen er for øvrigt hovedvejen A2, som går fra Nairobi til Addis Abeba.

I dette område er jorden ret frugtbar. Meget af de store arealer er ejet af hollandske firmaer. Vi passerede igen et ananas-område. De store plastikdrivhuse passes af to kvinder, som har ansvaret for produktion og for at sørge for ekstra personale ifm høsten. Temperaturen i disse plastikdrivhuse kan midt på dagen nå op på 50°C. Lidt længere mod nord kom vi til "bønneland". Her var der vidtstrakte marker med bønneplanter. Der er majsplanter alle vegne, dog ikke alle steder så store marker.

I et område så vi mange smukke paraply-akacietræer.

Info om kaffe: hvis man ønsker at købe kaffe med hjem, skal det være AA1 – kvalitet. Og vi skal huske, at der kun skal bruges halv mængde af den kaffe, vi normalt bruger. Om te: Det skal være sort te, blad 1 er den bedste slags.

Når vi rejser, er det blevet tradition for både Flemming og Bent at skulle fotografere det lokale flag. Her i Kenya var det ikke nemt at finde et hejst flag. Det er nærmest kun officielle bygninger, der flager, og der er fotoforbud, når det gælder bygninger, der huser politi eller militær. Flagets tre farver: Sort er befolkningen, hvid er ro og fred, rød er jorden.

Mange steder så vi den smukke Euphorbia candelabrum.

Den mælkehvide latex-agtige saft er giftig. Den får enten gule eller røde blomster, og flere af disse flotte sukkulenter var ret tæt på at springe ud. Jeg kunne godt tænke mig, om man kunne købe denne plante som stueplante i Danmark.

Jo længere vi kom mod nord, jo flere væverfuglereder så vi. **Væverfuglen**, som er en meget smuk fugl, bygger sine reder yderligt på grene så højt i træet, at giraffer og slanger ikke kan nå dem. Hvert par laver ny rede hvert år, så på et træ kan der godt komme til at hænge et ret stort antal væverfuglereder. Finurligt nok vender redernes indgang alle i samme retning.

Vi kom til en ret stor by, Isiolo. Det var første gang, vi så tildækkede kvinder. Isiolo er hovedsagelig muslimsk, men der var dog ud over den store moske også en stor katolsk kirke. Den lokale guvernør har her stor indflydelse på byens indretning og renlighed i modsætning til mange andre byer, vi kørte igennem. Der også opstillet gadelys, hvor energiforsyningen var solceller.

Mange steder på landevejen er der checkpoints, og for at man ikke skal forsøge at undvige, er der kun ét spor. Det andet er belagt med en bjælke med stort antal søm med den spidse ende opad!

Kl. 12.00 drejede vi ind mod Samburu National Reserve og efter et kvarters kørsel nåede vi til den zebrastrigede Ngaremare Gate, indgangen til Buffalo Springs National Reserve, som man skal igennem for at komme til Samburu. Imens chaufførerne sørgede for papirarbejdet, gik vi ud af bussen. Herfra havde vi et smukt syn ud over området med de mange platantræer med udsigt til bjergene Koitogor og Ololokwe. Straks var der flere mænd, der ønskede at sælge ting og sager til os. Børge bad os vente med at købe, til vi var i landsbyen, for på den måde ville kvinderne få pengene. Flemming og Merete gik på fotojagt efter væverfuglereeder og **væverfugle**, men de blev bedt om at komme ud på vejen, væk fra bushen, men det så nu ikke farligt ud, hvor de gik. Ved

gaten til Samburu National Reserve var der malet en løvinde, der havde adopteret en kudu kalv. Der findes åbenbart flere tilfælde, hvor en kudu kalv er blevet adopteret af en løvinde.

De palmer vi så i området og ved hytten, hedder Y palmer eller Doum palm tree.

Nu begyndte vi at se dyr:

- ✓ **Oryx gazelle**, en meget smuk gazelle, som kun ses her i Samburu
- ✓ Hvidbrystet **næsehornsfugl**
- ✓ **Impala** med de smukke gevirer
- ✓ **Zebraer** – som i dette område har meget smalle striber og runde ører
- ✓ **Dick-dick** – en meget lille gazelle, hvis territorium er på kun 4 m² – De æder alle steder,
- ✓ **Girafgazelle** som aldrig drikker vand, men indtager al væske fra de blade, de spiser. Det var fascinerende at se dem stå på de meget tynde bagben for at nå op til deres mad
- ✓ **Kudu** – den største antilope
- ✓ **Grøn ibis**
- ✓ **Gold-breasted Starling** – en meget smuk stær.

Da vi ankom til [Samburu Game Lodge](#) blev vi som sædvanligt modtaget med rene klude til hænder og ansigt samt et glas koldt at drikke. Der vrirlede med aber, og der var ophængt advarsler mod at fodre dem, og at man skulle holde døre/vinduer lukkede. Bent og Merete fik værelse ved siden af os i en bygning med 6 værelser, som lå helt ned til floden, Ewaso Ngiro, kaldet den brune flod. Da vi havde fået os installeret på værelserne, gik vi til frokost. Der var ikke strøm hele døgnet her i lodgen. Men i morgentimer, midt på dagen samt fra kl. 18 til midnat kunne vi få ladet diverse batterier op.

I haven ned til floden fik vi den store oplevelse at se et par af den store **kudu antilope**.

Merete fik også set deres kalv, og vi andre var heldige dagen efter. Børge havde aldrig oplevet at se et par med kalv før, så han var glad.

Kl. 16.05 var vi på plads i de to små busser, rede til vor første "game safari" i den 165 km² store park. Efter udkørslen viste Daniel os planten *salvadore persica* – dens grene bliver brugt af de lokale som tandbørste, da den indeholder antibiotika, som modvirker plakdannelse. De to busser fulgtes ikke ad hele tiden, men der var livlig radiokontakt imellem det, og vi mødtes ofte.

Aftalen med Daniel var, at vi skulle sige SAWA, SAWA, når vi var parate til at køre videre efter et fotostop. Det betyder ok på swahili. Når man kører rundt i nationalparkerne på game safari, har chaufførerne radioen åben, så observationer af dyr kan spredes. Det var interessant at se, at når Daniel havde fået en besked, han kunne bruge, gik det hurtigt med at komme rundt til det relevante sted. Nogle gange fortalte han os ikke, hvad vi var på vej til måske at skulle se, men hans spænding forplantede sig altid til os andre. Ofte var der temmelig flere biler med oplevelseshungrende safariturister omkring dyrene. Reglen er at man ikke må holde der mere end fem minutter og ikke må snakke højt, men desværre oplevede vi nogle gange, at folk – måske af iver – snakkede lidt vel højt. Vi blev efterhånden gode til at tisse af disse regel-brydere.

Ved bredden af Ewaso Ngiro floden stod en **grå hejre**, tæt ved lå et par **krokodiller**.

Først kom vi ind i et område med mange af de meget smukke **netgiraffer**. Hurtigt efter så vi en stor elefant, og snart efter endnu flere **elefanter**. Daniel fortalte, at vi kørte i et område, som var et godt habitat for

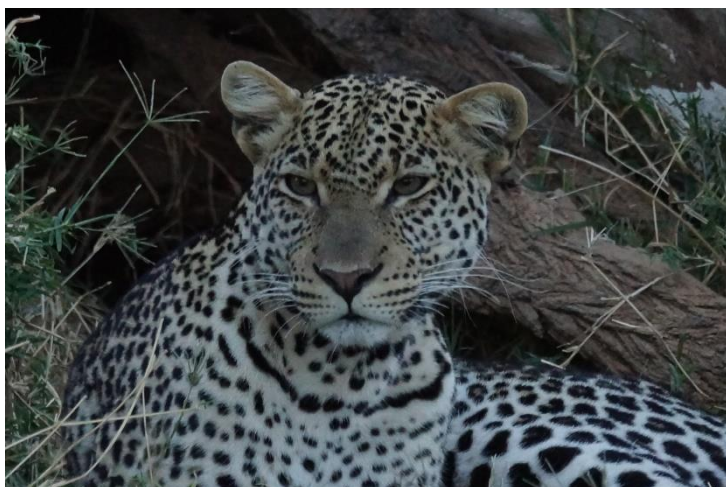

Løver. Daniel så et løvespor, og ikke lang tid efter stod vi og kiggede på en hunløve, der lagde an til at angribe en gazelle. Jeg har jo set alle disse dyr i både zoo og TV/film, så jeg blev noget overrasket over min reaktion ved at se dem i deres naturlige miljø. Jeg var ved at tude af glæde og havde bare lyst til kramme alle i verden. Det var en utrolig stor oplevelse at være så tæt på. Det lykkedes ikke løven at nedlægge byttet i denne omgang. Vi kom meget tæt på de tre løver, vi så her. Den ene hun gik ganske tæt på vores bil, mens hun kaldte – sandsynligvis på sine unger. Vi turde næsten ikke trække vejret, men der blev taget temmelig mange billeder. Lige før solnedgang så vi en **leopard**, der lå og slappede af i et buskads. Efter nogen tid flyttede den sig fra et buskads til et andet. Igen en stor oplevelse. Der var i øvrigt meget store antal **termitboer** overalt.

Reglen er, at vi skal være tilbage på lodgen kl. 18.30, men pga leoparden blev vi lidt forsinkede, så vi var først tilbage lidt før 19.00 lige i tide til at se **krokodillerne** blive fodret på et lille sandareal ved floden, hvor vi stod i sikker afstand på en gangbro! Her så vi også nogle smukke farvestrålende **agama lizzard**.

Kl. 20.00 mødtes vi til middag – hvor vi igen oplevede en righoldig buffet. Mange bestilte øl – den lokale Tusker (Tusker er elefanternes stødtænder). Den første safari-tur havde været fantastisk spændende og udbytterig. Nu manglede vi kun somalistrudsen for at have set "the big five" i Samburu – og vi havde jo endnu en dag til rådighed i denne nationalpark!

Mandag den 12. september (Merete)

Det blæste kraftigt i løbet af natten, så jeg vågnede flere gange. Desuden larmede både ibis og aber. Vi stod tidligt op og spiste en lækker morgenmad kl. 6.30. Derefter var vi klar til dagens oplevelser med afgang fra Samburu Game Lodge kl. 7.30. Daniel fortalte, at klatreplanter drejer hver sin vej på hver sin side af ækvator, pudsigt. Kort efter opdagede Daniel løvespor, så vi fulgte sporene, og han fandt **2 unge løver**, som lå og tog solbad. De tog slet ikke notits af, at vi var så tæt på dem.

Lidt senere fik vi et rigtig godt og typisk Samburu billede af landskabet med floden i forgrunden. Vi havde set en flot busk med blomster og store frugter. Det var en fransk bomuldsplante. Inde i frugterne var den fyldt med bomuldsfibre, som ingen dyr ville spise. I dette område var der mange store sten, og det var et godt sted for leoparder at spotte deres bytte. Vi har set rigtig mange **duer**, der ligner tyrkerduer. Vi så også **hornbill**, **mousebird** (kaldet musefugl pga. den lange hale) og **en gulstrubet sporehøne**.

Desuden så vi en **flok giraffer**, meget smukke og adstadige dyr. En giraf kan blive 28 år. Vi så også **Grant's gazelle**, **impala**, **oryx**, **girafgazelle** og **vortesvin**. Vi kom forbi et krat, hvor der lå en **løvemor med 2 unger** nær en nyligt nedlagt oryx. Der lever ca. 1.900 løver i Kenya, og heraf lever der 350 i Masai Mara. **Væverfuglene** havde reder i mange af

akacietræerne. Deres reder havde alle indgangen ud til den samme side. Lidt senere spottede vi en **torn eagel**, en flot fugl. Mellem træerne fik vi pludselig øje på en stor flok **giraffer**, der havde travlt med at spise af trætoppene. Desuden kom vi forbi nogle **zebraer**, der var optaget af at æde græs. I bilen var der et par fluer, og de ville bide Bent, så vi måtte forsøge at smække dem.

Vi skulle lige have en lille jordprøve af den røde med os. Lidt senere kørte vi gennem et flodleje – det var en svær rute med mange sten og huller i vejen, men Daniel og bilen klarede det flot. Lidt efter fik Daniel øje på **en lillabrystet ellekrage** og en **pumba** familie, som kom løbende med halerne i vejret.

Ved 11-tiden holdt vi toilet- og kaffe pause på [Larsens Camp](#). Et hyggeligt sted med samme ejer, som Samburu Game Lodge. Vi fik serveret kaffe og the med småkager. Ved P-pladsen var der en flot og meget stor ørkenrose, som vi fik fotograferet. Bent ringede lige hjem til Sander, så han kunne få et lille livstegn fra os, da vi af og til var udenfor dækning. I baren var der udstillet en gammel kuffert, en safarihat samt en kasse til geværet, og i butikken ved siden af kunne vi købe forskellige afrikanske ting.

Turen gik videre, og så var vi midt i **elefantland**. Det viste sig, at vi egentlig var helt omringet af elefanter, og da vi var mange biler samlet i området, var det lidt svært at komme væk. Vi sad eller stod lige så stille og kiggede på de fantastiske dyr. Vi skulle passe på ikke at komme mellem en mor og hendes unge. Heldigvis havde vi en rigtig god chauffør, som tog hensyn og havde stor respekt for dyrene.

Lidt senere havde vi over radioen fået at vide, at der var **en leopard** i området. Den kom gående lige så graciøst mellem de små buske, og faktisk var det ind i mellem rigtig svært at holde øje med den.

Lidt længere fremme på den modsatte flodbred gik en hyrde, iført smukt rødt tøj, med en stor flok får og geder.

Vi fik øje på en lille flok **gribbeperlehøns**, som gik inde mellem buskene. Perlehøns er meget farvestrålende

med blå og prikkede fjer.

Kl. 12.20 var vi tilbage på lodgen til frokost. Karibu = velkommen. Der var som altid et stort frokost tag selv bord med mange lækre retter. Børge sagde, at man ville tage på af at være på Safari. Nu må vi se, om det holder stik. Der var mange aber på lodgen, både **bavianer** og den **grønne marekat**. En af de lokale samburuer var udstyret med en slangebøsse, som han skød med efter aberne, når de blev for nærgående.

Vi kørte fra lodgen kl. 15 efter en lille pause på vore terrasser ned mod floden, hvor der var interessante **isfugle**. Vi skulle på besøg i en Samburu landsby. På vejen dertil så vi et **kudu par** gå og græsse. Det var ikke "vores" **kuduer**, for de gik og græssede inde ved floden ved lodgen. Vi mødte flere piger på vej hjem fra skole.

Modtagelsen i Samburu landsbyen med velkomst og dans var overvældende, og vi piger fik smykker på og deltog i dansen. Samburukvinderne bærer farvestrålende perlekæder i mange lag, så det næsten danner en brynjelignende krans, der dækker bryst og skuldre. De farverige samburuer er tæt beslægtede med masaierne. Vi fik fortalt meget om landsbyen. Der boede ca. 60 personer i landsbyen, og i hver hytte boede omkring 10 personer. Mænd er 25 år, når de bliver gift og kvinder 15 år. Medgiften er 10 køer. Nogle har mere end 1 kone, men det er dyrt at have flere koner. Skolen for de mindste fra 4 år foregik på en plads, hvor de brugte sandet til at skrive og regne i, og vi fik vist de mindstes kundskaber. Læreren var meget stolt af sine elever.

Alt det sportstøj, jeg havde taget med blev vist og givet til en gruppe af de førende kvinder, så kunne de fordele det bagefter. Et enkelt par bukser blev givet til mændene. Hvis mændene havde fået tøjet, ville de ikke give det videre til kvinderne. En anden gang vil jeg mene, at det burde være børnetøj, som vi kunne tage med at give væk, da børnene trængte til nyt tøj. Jeg har undret mig over, at vi fik at vide, at det ville være en god ide at tage sportstøj med! Inden jeg afleverede tøjet, havde alle kvinderne taget opstilling på en lang række med deres boder, så vi kunne købe perlekæder mm. Inden vi forlod landsbyen, købte vi alle et par rigtig fine ting (halskæder og armbånd). Indtægterne deler kvinderne.

Lidt før 17 tog vi afsked med Samburu landsbyen for at tage på en lille safaritur, inden mørket faldt på. Ved et stort termitbo sad et lille **hyrax** (trægrævling) - og soled sig. Daniel fortalte, at dens nærmeste slægtning er elefanten, meget pudsigt.

På turen så vi: **hadada ibis, golden breasted starling, white bellied go away bird, common bulbul, greyheaded sparrow, yellow neck spurfowl, white headed buffalo weaver, namaqua dove** (hannen har turkis hoved).

Lidt senere fik Daniel øje på **en strudsehun**, den somaliske med grå ben og hals. Vi kørte lidt off road for at kigge efter **hanstrudsen**, og lidt efter fik vi øje på den. Vi stoppede ved et smukt panorama over området. Pludselig spottede Daniel en **sekretærfugl**, som spankulerede rundt efter føde, slanger mm. Ret hurtigt fik vi øje på en mere. Vi skulle forcere en stejl skrænt og Daniel sagde: Hakuna Matata. Det går nok på swahili, og det gjorde det selvfølgelig. Vi fik set **zebraer** og **giraffer** og lidt senere fik vi **2 hunstrudse** at se, som havde travlt med at soignere sig selv og hinanden. **Hanstrudsen** stod lidt derfra under et akacietræ og kiggede på os. Nu havde vi set "**the big five**" i Samburu: **oryxantilopen, somalistruds, den grå zebra (Grevy's zebra), netgiraf (somaligiraf) samt girafantilopen.**

Vi fik øje på mange **oryx** i solnedgangen, et smukt syn. Herefter fik vi besked på, at der var set en leopard i området, og så fik vi travlt. Vi nåede også lige at få et par glimt af den, inden vi på Børges opfordring måtte skynde os hjem til lodgen inden solnedgang. Tæt på lodgen mødte vi nogle gående rangers på vagt, deres største job er at forhindre krybskytteri. Vi var hjemme lidt før 19, og i dag behøvede vi ikke at se krokodillerne blive fodret – de lå ellers klar nede ved floden. Vi skyndte os i bad, inden vi skulle mødes til aftensmad i restauranten. Vi hyggede os alle sammen med hinanden under aftensmåltidet. Flemming havde en lille historie: Hvad er i familie med mennesket? Det var åbenbart kartofflen. Ti hi. Historien var udsprunget af fortællingen **om hyraxen og elefanten**. Efter middagen blev vi fulgt til vores værelser, mens der blev lyst rundt i området efter diverse farer. På vores værelse havde vi en lille **gekko**, der løb rundt på væggene og i loftet, den spiste forhåbentlig myggene, hvis der var nogen.

Tirsdag den 13. september 2016 (Kjesten)

I dag skulle vi videre, så vi stod op kl. 5.30. Ved 6.00 tiden var vores kufferter parate til at blive sat udenfor for at blive båret til bussen. Knap havde jeg åbnet døren, før en sort hånd kom til syne for at hjælpe med bagagen. Der havde været elefanter i området i løbet af natten. Det kan godt være, de er ret lydløse, når de går, men de kan ikke skjule deres efterladenskaber af betragtelig størrelse.

Kl. 7.00 var vi klar til afgang. Bagagebærerne havde ventet ved bussene for at stuve bagagen samt modtage den traditionelle ene dollar. Vi skulle mod syd, og første stop ville være samme benzinstation som for et par dage siden. Inden exit fra nationalparken fik vi set dyr igen, flere fugle samt flokke af **elefanter** og **zebraer**. Der var bl.a. en fugl, **crested barbet**. Vi kom ud af en anden port til nationalparken. Her var bygningen malet i girafmønster. Lige uden for parkområdet var der en Samburu-landsby, også her kunne man spore stor fattigdom, og igen måtte vi beskæmmes ved at se meget plastik – flasker og poser – flyde i store mængder.

Vi havde været nede i ca. 750 m over havet, men nu kravlede vi opad igen. Vi nåede op til 2490 m o.h.

Bent fik et foto af en musvåge, **Augur buzzard**. Efter ca. halv times kørsel på ujævn vej var vi ude på hovedvejen og drejede mod syd mod Isiolo, byen som vi kender fra bogen "Den hvide Masai".

På turen sydover lå der på venstre side af vejen endnu en Samburu-landsby i den traditionelle opbygning. og tæt herpå var også en elefantkorridor. Denne var ikke under vejen, som vi havde set længere mod syd, som vi for øvrigt også passerede denne dag.

Vi passerede et skilt til "Trout Tree Restaurant".

Som for et par dage siden nævnte Børge denne restaurant som noget særligt, og snakkede med Daniel om, at næste gang, de kørte til Samburu, ville man spise frokost her. Det var dog for tidligt på dagen for os. Restauranten er bygget i et enormt træ (Mugumo – sacred fig), og der serveres friske ørreder fra egne ørreddamme. Det lyder også til at være en god oplevelse. Vi kørte blot forbi skiltet.

Vi har ikke set mange traktorer eller andre moderne landbrugsmaskiner. På dagens tur kom vi dog igennem et frugtbart landbrugsområde med meget hvedeavl. Her var der flere landbrugsmaskiner. For øvrigt er det meget almindeligt, at de store landmænd giver brugsret til den jord, der ligger mellem deres store marker og vejene, til deres medarbejdere. Derfor så vi mange forskellige afgrøder i de små jordlodder langs vejen, og flere steder så vi kvinder og mænd bearbejde jorden med hakker og skovle.

Ved ni-tiden blev der gjort fotostop ved rasteplass med flot udsyn til Mount Kenya.

Landskabsmæssigt var der mange variationer i dag. Nogle steder ganske bart og ørkenagtigt vekslende med smukt bakkede frugtbare områder. Vi så en del eucalyptustræer.

Ved ti-tiden var vi igen ved Oilibya tanken. Vi fik tanket op af kolde cola og cashew-nødder.

Flemming købte et par udskårne træfigurer, og Merete og jeg købte nogle smukke masai-kort.

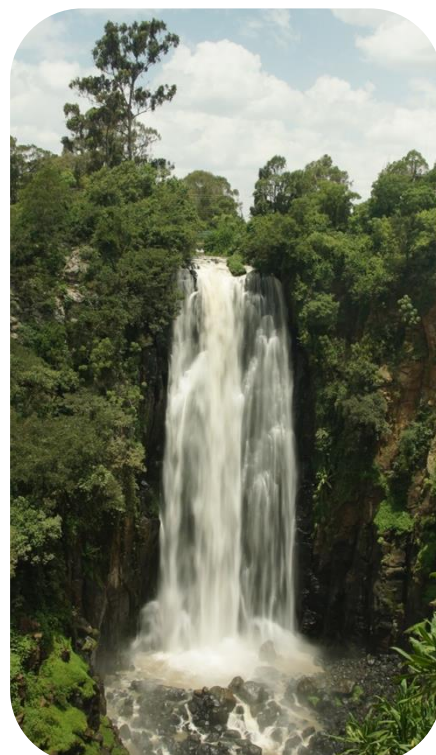
Bent fik foto af en glente. Efter ganske kort tids kørsel sydover passerede vi igen ækvator, men vi kørte blot videre denne gang.

Ved Naro Moru drejede vi mod vest ad Nanyuki Rd mod B5, og kørte ad en ret så ujævn vej, og puha hvor det støvede. Valget faldt på denne ujævne vej, da der ville være ca. 1 1/2 time at spare i stedet for den anbefalede vej fra Nyeri længere mod syd. Bonus ved denne rute var to **hvide næsehorn**, der græssede tæt på vejen. Sammen med næsehornene så vi fuglen **egret**, en mindre hvid hejre. (gad vidst om næsehornene hørte til Rhino Watch Safari Lodge). Der voksede nogle små smukke blomster langs vejen i forskellige farver. Vi passerede Aberdare nationalpark på venstre hånd. I en landsby så vi noget meget højt græs, som lignede sukkerrør. Det bliver brugt som foder til kvæget. Her voksede også aloe vera på meget store marker. Ved Nairutia kørte vi igen på asfalteret vej, det var jo ren luksus.

Den anden bil stoppede for at kontrollere, at alt var ok med dækkene. Vi havde observeret, at dæktrykket ikke var så højt i den, men det var åbenbart helt ok. Med vilje kører de med lavere tryk i dækkene på de ujævne veje. Vi kørte videre i nordlig retning. Ca. kl. 12.15 passerede vi et skilt med ækvator. Men der var lidt forvirring om placeringen af dette skilt, da både Bents og min telefon ikke målte 0,0 lige der. Vi kørte igennem Nyandarua, hvor der var et kæmpestort marked. Det kunne have været interessant at komme lidt tættere på, men der ville gå rigtig meget tid. Et kvarter senere var vi ved Thomson's Falls Lodge, hvor vi skulle have frokost. Inden da gik vi gennem haven for at komme til udsigtsposten til Kenyas største vandfald. Her havde nogle lokale en lille forretning med at sælge smukke **gekkoer**, hvilket vi var blevet kraftigt advaret imod på forhånd af Børge. To lokale var udklædte i fjer og gevandter.

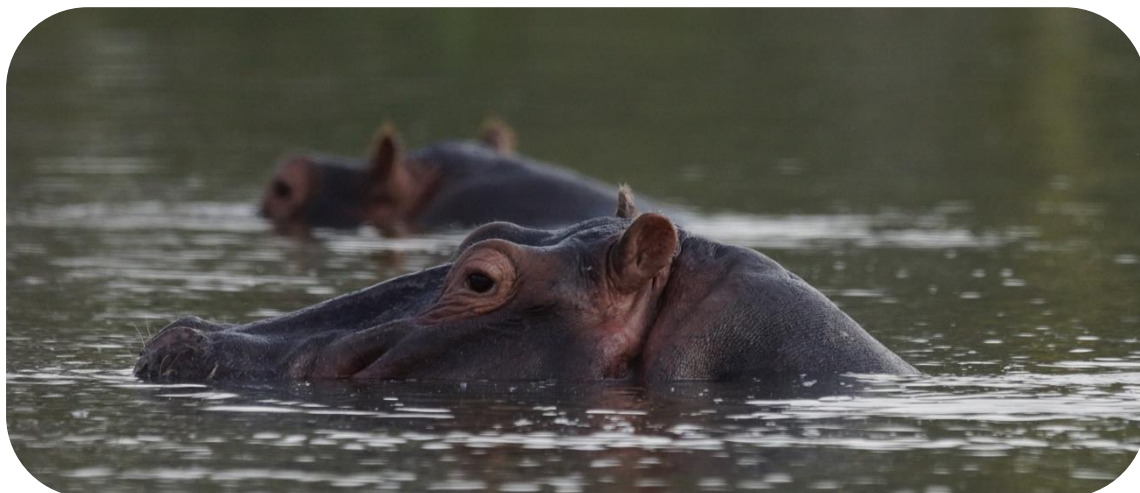
Efter frokosten kørte vi mod syd, og kl. 13.58 passerede vi igen ækvator. Efter at have kørt i et meget tørt område, blev landskabet nu meget anderledes, meget grønt og bakket. Vi kørte gennem Gilgil og videre ad Nakura-Nairobi vejen, en meget befærdet hovedvej med mange trucks. Denne landevej skaber problemer for dyrene. Om natten løber dyrene over vejen – området omkring er ikke nationalpark – og ikke alle steder er der hegn ud mod vejen – eller også er der kun hegn på den ene side, og så bliver dyrene forvirrede og løber frem og tilbage. Vi så her en anden slags **zebraer**, som har bredere striber og spidse ører. Der var også mange antiloper.

I nærheden af Naivasha søen, som vi nærmede os, er der en meget udvidet blomsterproduktion, som p.t. beskæftiger ca. 250.000 mennesker. Da vi kørte ind i Naivasha by kl. 15.40, så vi et skilt med, at vi nu kørte ind i et område, hvor korrupsion er forbudt!

Daniel / Børge havde været i kontakt med folk på den vestlige side af Naivasha søen for at høre, om der var flamingoer. Da der kun var 4, kørte vi direkte hen for at sejle på søen, som er en ferskvandssø på 160 km², 2000 m over havet. Iført redningsvest blev vi placeret i to små både. Og nu var der rigeligt med fugleliv at observere og fotografere. Søens vandstand er blevet forøget over tid, og mange træer i kanten af søen står som skulpturer. Der voksede mange vandhyacinter og nilgræs/papyrus. Vi sejlede meget tæt på en gruppe **flodheste**, som lå og hyggede sig mellem vandhyacinterne. Det er ikke nemt at fotografere dem, for de dukker op for bare at gå under overfladen et øjeblik efter.

Fugle: marabustorke - saddlebilled stork - isfugle - forskellige smukke viber - gulnæbbet stork - skestork - pelikan - terner - skarv - afrikansk fiskeørn.

Dyr: flodheste, vandbukke, gazeller, gnuer, zebraer
Efter at have sejlet rundt ved kysten, sejlede vi lidt ud over søen mod Crescent halvøen. Her havde man optaget mange af de udendørs optagelser til filmatiseringen af Karen Blixens "Den afrikanske Farm". Vi forstod på guiden, at mange af dyrene på øen, **gnuer, gazeller og zebraer samt giraffer** var blevet bragt til halvøen til det formål. I de høje træer på halvøen sad en **afrikansk fiskeørn**, og da man gerne ville give de udenlandske gæster en oplevelse, smed man fisk i vandet for at lokke fiskeørnen til. Den første

ørn havde ingen interesse. Man kunne jo tænke sig, der havde været flere gæster den dag. Lidt længere henne sad en anden **fiskeørn**, og den ville gerne have lidt mere at spise den dag. Både Flemming og Bent fik nogle flotte billeder af ørnens flugt ned mod vandet og af det øjeblik, den flyver væk med fisken i den ene fod. Smuk oplevelse. Efter lidt mere end en time på søen blev vi sejlet til vores overnatningssted.

Bagagen var kørt til [Lake Naivasha Country Club](#).

Lige før vi skulle lægge til land, observerede vi en stor gruppe **flodheste**. Det var ikke nemt at se størrelsen og mængden, og de to bådførere fik travlt med at lægge til og få folk ud af bådene, for flodhestene kan godt være ret uforudsigelige. Der stod også en **vandbuk** og ”bød os velkommen”. Efter at have fået os installeret mødtes vi i haven til en kop cappuccino/te. Det var vist ikke den bedste cappuccino i verden, men hyggeligt var det. Vi fik historien om en japansk kvinde, der havde ignoreret forbuddet om at måtte gå ud alene efter mørkets

frembud. Hun havde fra sin hytte set en flodhesteunge på græsplænen. Efter at have gået rundt om ungen og fået nogle gode billeder, dukkede flodhestemoderen midlertidig op, og så var det slut for den japanske kvinde. Det blev indskærpet, at når vi ville bevæge os fra hytte til restaurant i mørket, skulle vi ringe til receptionen, som ville sende en hjælper ud. Vi måtte under ingen omstændigheder gå rundt alene i området, da **flodhestene** kommer op og græsser om natten.

Vores gruppe mødtes kl. 20.00 for at spise middag. Igen var maden flot anrettet og meget smagfuld. Som kompensation for de dårlige cappuccinoer tidligere på dagen, fik vi en erstatningskop, og den var bedre! Det var meget betegnende for denne tur, at der ikke blev kigget billeder i samlet flok og spillet kort som sædvanligt, når vi 4 rejser sammen. Dagene var for korte. Denne aften fik Flemming dog lige kigget lidt ekstra på fiskeørnebillederne og var rimelig tilfreds.

Onsdag den 14. september (Merete)

Det var en urolig nat, og vi var lige vågnet ved 5-tiden, også fordi der natten igennem var faldet frugter fra træerne ned i taget på vores hus med et vældigt drøn. Man lettede fra sengen hver gang. Vi så lys udenfor, og det var 3 vagter, der fortalte, at flodhestene var oppe at græsse i haven, og at vi kunne følges med Sanne og Kim og vagterne for at studere flodhestene. Vi så 4 eller 5 **flodheste**, inden de højlydt forsvandt ned til vandet igen. Når de først er gået i vandet, kommer de ikke op igen. Derefter fik vi vist en stor **flok vandbukke**, som lå og sov, men blev lidt forstyrrede af lyset fra lommelygterne. Kjesten og Flemming var blevet vækket en times tid før for at se ryggen af flodhestene. Vi blev fulgt tilbage til vores hus, og så passede det fint med, at vi gik i bad og derefter op til morgenmad. På vejen spillede vi lidt petan med de frugter fra træerne, som var faldet ned i vores tage.

Til morgenmad kunne vi få både omelet og nybagte vafler, lækkert.

Vi havde snakket om maveproblemer, og at man kunne massere maven, og hvilken retning man skulle massere for at afhjælpe problemet. Dagens bemærkning kom fra Sanne: ”Det kommer an på, om man er nord eller syd for ækvator, hvilken vej rundt man skal massere”. Ti hi.

Kl. 7.30 var der afgang fra Lake Naivasha Country Club. I dette område så vi rigtig mange arbejdere, der var

på vej til arbejde i omkringliggende drivhuse. Vi fik også lige vist et pebertræ.

I dag skulle en af de gamle politikere begravnes, så der forventedes ca. 100.000 deltagere i begravelsen, så vi skulle skynde os videre, da det nemt kunne give trafikale problemer i løbet af dagen. Vi kørte nær vulkanen Mountain Longonut (sidste udbrud var en gang i 1860'erne). Mt. Longonut ligger sydøst for Lake Naivasha i The Great Rift Valley. En del scener fra filmen "Lion King" er optaget i dette område. Her så vi røgsøjler, idet der er gas, 350 grader varmt vand, geysere, og der bliver desuden indvundet elektricitet.

Lidt senere så vi et godstog komme futtende. Vi så også et skilt med alkoholfri zone, og her var der flere hospitaler. Der bliver samlet meget sand i dette område. Lastbiler virker som transportmiddel mellem forskellige arbejdssteder, og de hvirvler det fine sand op, så det næsten føltes som at køre inde i en sky, umuligt at se en hånd for sig.

Landskabet ændrede sig, og nu er der mange lave akacietræer. Et sted så vi nogle store parabler, sikkert til kommunikation.

Bent havde travlt med at lokalisere Sydkorset på sin telefon. Vi får det ikke at se på denne tur, da det om natten står under horisonten, mens det om dagen er over horisonten, men ikke til at se.

I en landsby lå der nogle store presenninger, hvorpå der blev tørret majs eller ris.

Vi kravlede meget opad i terrænet, hvilket vi kunne mærke på, at bilen tabte fart. Vi var på et tidspunkt i 2.114 meter over havet. Vi så rigtig mange smukke paraply akacier i et smukt landskab.

Et sted holdt der mange mejetærskere parkeret, og her så det ud til, at de lige havde været i gang med at høste, og på en af markerne i nærheden gik 2 gamle koner og samlede majs op. Andet sted havde en hyrde fået sin hjord ind i en nyhøstet mark.

Vi kørte ned i et mere bulet terræn, og på et tidspunkt kom vi forbi et "deodorantræ", hvor de tørrede blade bruges som astmamedicin.

På et tidspunkt kom **et par æsler** gående langsomt over vejen.

Nu var det tid til at få hævet lidt ekstra penge, så vi havde en kort pause i Narok, mens mændene hævdede penge (10.000 Kenya shilling). Derefter skulle vi ind at have en is på en iscafe, som Børge kendte, men det viste sig desværre, at den var lukket og under ombygning.

Derefter kørte vi videre til Kobil tankstation for at tanke bilen samt købe dagens ration af cola og cashewnødder.

I den næste lille by fik vi fortalt, at byrådet havde besluttet, at byens borgere skulle samle plastik op, så det kan genbruges til plastikposer. Det pyntede gevaldigt på landskabet.

Vi holdt toiletpause og indkøbspause ved en butik med mange ibenholt figurer, fade mm. Bent og jeg købte en masaimand og et par elefanter i ibenholt. Vi måtte prutte meget om prisen. Kjesten købte to små serveringsfade. Hun forstod rigtig at prutte om prisen og var gået ud af butikken, hvorefter de alligevel ville gå med til at sælge til den budte pris 😊

Derefter kørte vi videre og fik øje på nogle **zebraer**, og på skriften i kladdehæftet kan man se, at vi er "off road" i Masai land. Ca. 13.25 gjorde vi stop for at betale entre for at køre ind i Masai Mara. Heldigvis var der også et toilet, og udenfor sværmede kvinderne omkring os og ville sælge deres varer. Det var lidt ubehageligt, da de var meget anmassende.

Herefter så vi både **eland, zebra og masaigiraf, topi og koantilope** i det plettede landskab. Lidt efter kom vi forbi **en ung elefant**, der hyggede sig med at tage mudderbad. Vi så et lille motorfly ikke så langt væk.

Kl. 14.00 ankom vi til [Keekorok Lodge](#), som er den ældste lodge i Masai Mara, og blandt andet havde det danske kongepar med familie været på besøg her i 1971.

Vi fik et glas hibiscussaft og en ren klud til at vaske hænder og ansigt med, inden vi gik ind og spiste en lækker frokost. Efter frokost blev vores bagage bragt op til vores værelser. Vi havde igen værelser ved siden af hinanden. Denne gang var det i små rækkehuse. Masai Mara Nationalpark ligger i den sydvestlige del af Kenya og har et areal på 1.510 km². Serengeti Nationalpark i Tanzania ligger op til Masai Mara ikke langt herfra.

Efter frokost kørte vi igen på safari. Vi så **marabu stork, elefant, topi med kalv, plover (vibe), red**

necked spurfowl, vandbuk, zebra og gnu. Nogle løver havde dræbt en bøffel, sikkert i går. 2 hanløver lå og sov, mens hunløverne lå lidt længere væk. Vi så også nogle Thomson's gazeller med kid, en white backed vulture, eland, lilac breasted roller (Kenyas nationalfugl).

GNUEN er ikke særlig køn, og det siges, at den er sammensat af fem forskellige dyr: Hovedet som en hest, med skæg som en ged, horn som en bøffel, ryg som en hyæne, hale som en giraf, og klov som en ko. På afstand fik Daniel øje på en leopard, som kom gående. Vi kørte nærmere, og det kunne se ud, som om den måske ville på jagt. Den nærmede sig nogle gazeller og zebraer, og på et tidspunkt gemte den sig i kratet. Vi holdt behørig afstand, men nogle i en jeep kørte helt hen til buskadset og afskar leoparden vejen. Det var sjovt at se, at dyrene var meget opmærksomme på, at der var noget farligt i nærheden – nogle flygtede, mens andre bare holdt øje med rovdyret. Bagefter gik leoparden videre og var faktisk ret tæt på os, inden den vendte om og gik hen mod et træ, hvor den satte duftspor. Denne gang med uforrettet sag, men måske med bedre held fra træet senere på aftenen.

Vi var tilbage på Keekorok kl. 18.30, og så overværede vi briefing af ballonturen for Kjesten, Sanne og Kim. Derefter gik vi til vores huse og fik lagt billeder ind mm.

Kl. 20 mødtes vi til aftensmad, og ret hurtigt kom en flok masaikrigere og gav opvisning, dans mm. ved bordene. Middagen bestod af suppe, kød/fiskeretter samt kage/frugtbord. Snakken gik også lystigt ved bordet denne aften. Ved 21-tiden gik vi tilbage på vores værelser efter endnu en oplevelsesrig dag.

Kjesten lånte vores kikkert til ballonturen næste morgen, da den var noget mindre end deres.

Torsdag morgen den 15. september (Merete)

Vi stod tidligt op og gik ud og tog smukke billeder af solopgangen. Det varede ikke lang tid for solen at bevæge sig op på himlen. Vi begyndte at spise morgenmad, og så kom Flemming, men han havde jo også været tidligt oppe for at sende Kjesten m. fl. på ballonsafari. Efter morgenmaden gik vi alle 3

ned og kiggede på **flodhestene**. Der var nogle, der gik og græssede, og en stor flodhest gik et stykke væk fra de andre, og ved nærmere eftersyn viste det sig, at den havde et meget stort sår, så den havde vist været oppe at slås.

Kl. 8 var vi klar til at tage på safari samt hente de 3 fra ballonsafarieren. Lige efter vi var kørt fra hotellet, fik vi øje på **3 store bøffeltyre**, og Daniel ville ikke stoppe, for at mændene kunne tage billeder, da bøflerne er temmelig farlige – vi fik dog taget billeder i langsom fart. Lidt efter fik vi øje på den største **hornbil**, meget flot fugl. **Girafferne** var også travlt beskæftigede med at spise af trætoppene. Børge fortalte, at der var sat en pris/erstatning på, hvis et barn eller en voksen blev taget af en løve eller krokodille. Vi kørte forbi et område, der var brændt af, og vi fik fortalt, at hvert andet år bliver noget af savannen brændt af, da græsset så lynhurtigt begynder at vokse, så snart regnen kommer. I et træ så vi en flok **gribbe, red lappet-faced vulture**, sidde ved deres reder.

Nær et flot akacietræ så vi en ung **struds**, og lidt længere fremme gik en flok **højgravide topier**, de skulle sikkert føde i løbet af 8 – 14 dage. Et godt stykke væk spottede jeg en **hanstruds**, som måske lå og rugede. Hannen ruger om natten og hunnen om dagen. Desuden fik vi set en **hærfugl** og en **lilac breasted roller**. Kl. 9.35: Vi havde haft rigtig travlt med at fotografere, så Maina havde hentet Kjesten, Sanne og Kim på vej fra morgenmaden på savannen efter ballonturen. Nu var alle samlet igen i de respektive biler, og Kjesten fortalte om den spændende ballontur.

Torsdag den 15. september 2016 – (Kjesten)

Denne dag var mere speciel for mig end de tre andre. Jeg havde besluttet mig for at tage med på en ballon-safari-tur. Sanne og Kim skulle også med, og det var jo dejligt, jeg ikke skulle afsted alene. Jeg har i mange år ønsket mig en tur over Afrika i lav højde efter at hørt flere venner og veninders fortælling. Da vi havde fået at vide, at strømmen først blev tændt kl. 5, havde jeg placeret mine "morgenting" strategisk med et par lommelygter imellem. Det blev dog ikke nødvendigt. Der var strøm, da jeg stod op kl. 04.15. Kl. 04.50 var vi parate i reception efter en kop kaffe/te til afgang med en chauffør fra Hot Air Safaris, der skulle køre os til startstedet for ballonfærden. Lidt før halv syv var vi klar til at lette i 12-personers ballonen samtidig med solen. Den smukke solopgang blev fotograferet af os alle! Og det var smukt at stige op lige så stille og svæve ud over savannen. Vi var den første ballon af dem, der lettede. Den første store oplevelse var, da vi fløj over en stor flot **hanløve**. Han blev åbenbart vækket af det underlige himmellegeme, der passerede for-

bi, og jeg glemmer aldrig det brøl, han sendte op i mod os. Jeg ville selvfølgelig gerne have haft det på video, men her må man sige, at oplevelsen tæller. Jeg fik heller ikke ret gode billeder fra turen. Men oplevelsen kan ikke tages fra mig, blot det at svæve så tæt på jorden, og alligevel have det store udsyn til vidderne, kan ikke beskrives. Vi så fra luften utroligt mange dyr: **gauer, zebraer, giraffer, elefanter, løver, geparder**. Efter den fantastiske lufttur blev vi hentet i 4-hjulstrækkere, og chaufføren kørte en lille omvej, da han vidste, der lå en **gepard** med tre store unger i gang med at fortære deres morgenmåltid. Vi havde også set dem fra luften! På vejen hen til "morgenmadstræet" så vi store flokke af **gauer**. Australieren, der var med i ballonen, havde dagen forinden set store flokke krydse Mara-floden, og det kunne jo være dem, vi nu så græsse fredeligt. Vi mødte også **zebraer** og **elefanter**.

Morgenbordet var dækket med hvide duge, og der var alt, hvad vi kunne ønske os, incl. champagne. Vi gik rundt og kunne ikke smøre smilet af, og selv om vi havde været vågen siden 04.15, og klokken nærmede sig otte, var vi egentlig ikke sultne – før vi fik os sat. Vi havde en god snak med australieren og det unge tyrkiske par, som var med i "vores" ende. Det er utroligt, hvor meget så stor en fælles oplevelse gør for en gruppe. Vi fik alle et fint bevis på vor ballonfærd, underskrevet af piloten, som for øvrigt er fra Toronto og normalt tilbringer vintermånederne i Afrika med at flyve ballon.

Kim og vores chauffør havde haft kontakt med Børge, og de blev enige om mødested, så ca. halv ti mødtes vi med resten af gruppen. Vi havde svært ved ikke at se glade ud, da vi mødte de andre!

På den videre safari så vi **strudse, vortesvin, gauer, elefanter** og **zebraer**. Langs vejen lå en **død zebra**, og den lugtede ikke godt!. Ved et kadaver sad 3 **løver** på den ene side, mens en **sjakal** og **gribbe** sad på den anden side, med en **sjakal** i baggrunden. Yderligere 2 **hanløver** lå i nærheden. De 4 **geparder**, kom vi også i nærheden af, men de var ikke nemme at fotografere i det høje græs. Ved et udsigtspunkt med flot udsyn til de store vidder steg vi ud af bilen. I nærheden var et større område blevet brændt af, og midt i det sorte stod flere **zebraer**. Der var ikke noget spiseligt der, men årsagen kan være, at de har let ved at overskue verden derfra og samtidig kunne slappe af!.

Vi så stor **Martial eagle** (kampørn), der havde fanget et lille dyr.

Ved elve-tiden var vi kommet ned til Mara-floden i håb om at se gauer krydse floden, hvor skrænterne var meget stejle. Det lykkedes desværre ikke, men der lå en del døde **gauer**. Ved floden var der mange grupper **flodheste** og en del **krokodiller**, og vi fik at vide, at krokodillerne ved de seneste **gnu-krydsninger** ikke havde orket at jage gauer, da gauerne havde løbet frem og tilbage over floden i deres søgen efter det friskeste græs så mange gange, at krokodillerne efterhånden havde fået rigeligt med føde.

Fugl: lille biæder, gulnæbbet stork, gråhovedet isfugl.

Da vi var på vej langs floden for at komme over til Trianglen, en del af Masai Mara, blev vejen pludselig ret interessant med et vandhul, der skulle forceres. De to små busser er ikke firehjulstrukne, men over kom vi. Flot klaret af chaufførerne. Ca. kl. halv et kom vi til grænsen mellem Masai Mara og Tanzania, hvor Serengeti-sletten grænser op til Masai Mara nationalparken og Trianglen. Efter toiletbesøg samt køb af en bog om Masai-landet samt lidt fotoseance ved floden Mara, kørte vi over grænsen for at gøre stop ret hurtigt efter på et højdedrag med smuk udsigt. Vi døbte seancen til "frokost i det brune", da der ikke var meget grønt at se i miles omkreds. Børge havde tænkt sig, at vi skulle spise vores mad under et par akacietræer, hvor der var bænke, men andre havde fået samme idé, og da solen ikke var ret meget fremme, enedes vi om at lægge et par tæpper ud på toppen, hvor grænsestenen mellem Kenya og Tanzania står, og spise maden der. Hyggeligt. Da vi havde spist, stillede vi op til fotoseancer, hver bil for sig og hele gruppen.

På vejen videre så vi en voksen **bataleur** - en mellemstor ørn der tager slanger.

Lidt før to var vi tilbage over grænsen, og hurtigt efter spottede vi **hyæner**. Vi kunne se, det regnede ovre i Serengeti, men der kom nu også en kraftig byge til os, så vi måtte lukke taget på bilen.

Ca. kl. 15.30 parkerede vi foran en Masailandsby ikke så langt fra udkørslen til Masai Mara. Vi havde set børn på vej hjem fra skole, og mange tasker var brugte melsække. Vi blev modtaget af en repræsentant fra landsbyen, og lige som i Samburu fik vi kvinder et smykke om halsen. Vi kunne allerede nu se, at det absolut var ret normalt for landsbyen at få besøg af turister. Der var allerede gang i sang og dans af både kvinder og mænd på den store plads foran landsbyen for andre turister.

Masaierne er klædt i meget farvestrålende tøj med

mange røde farver, løver bryder sig nemlig ikke om den røde farve, hvilket er praktisk, når masaierne vogter deres kvæg i landskabet. Først dansede mændene for os, og en del af deres dans går ud på at vise, hvor højt de kan hoppe. Den der hopper højest er mest attråværdig for kvinderne. Kvinderne dansede også, og her blev vi 4 piger trukket ind. Én af kvinderne sang for med omkvæd, som var ret simpelt. Det fangede jeg hurtigt, og sang med. Det var lidt sjovt at se det blik og nik, jeg fik fra de to kvinder, jeg stod imellem. Jeg har tidligere sagt, at det med at blive klædt på med diverse tingeltangel og blive slæbt ind i f.eks. masaiernes dans, det var bare ikke mig. Men da vi var der, virkede det ikke påtaget.

Deres glæde virker ret smittende. At vi så er en del af et show, det får være, og vi betaler jo også for at besøge landsbyen. Efter dansen gik vi ind i landsbyen, hvor husene ligger i en ring omkring en plads, hvor børn og høns hygger sig. Vi tænkte på, hvordan denne plads ville se ud i regntiden! Repræsentanten for landsbyen fortalte om opbygningen og deres liv. En mand bliver gift, når han er 25, og kvinden, når hun er 18. Masaierne er polygame, og for den første kone betaler de 10 køer, og antallet falder for hver kone. Kvægdriften er meget vigtig for dem, og de holder sig sunde ved at tilføje mælken en kop frisk aftappet blod fra kvæget et par gange om ugen (de får kalk og jern på den måde). Det har været tradition for mændene med hul i ørerne, hvor der bliver hængt noget tungt i for

langsomt at gøre hullet større. Det er man stoppet med, da børn og unge bliver moppet i skolen og på universitetet, når de kommer væk fra den første landsbyskole. Man er dog ikke stoppet med at trække en tand ud af undermundem! Vi blev vist ind i et par af deres hytter, hvor der er ret lavt til loftet. Ved indgangen til vores hytte sad en dreng på ca. 10 år og lavede perlearmbånd. I hytten sad to kvinder, og vi fik fortalt, at den ene på 16 år var ugift, og netop havde født et barn. Vi fik ikke forklaret, og vi spurgte heller ikke, hvordan hun nu ville være stillet i deres samfund, men hun får nok ikke det bedste liv, og slet ikke som kone nr. 1. Bag landsbyen var smeden i gang med at producere forskellige sjove og pæne ting af

genbrugsmateriale til salg til turister. Inden vi forlod landsbyen, blev i ført gennem deres "salgsafdeling" af alle mulige ting. Det virkede for overvældende og lidt anmassende, men vi kom dog igennem med Børge i spidsen. Med os hjem havde vi blade fra sandpapir-træet, som selvfølgelig hedder noget andet, men bladene på træet fungerer som det fineste sandpapir.

Efter endnu en dag med mange oplevelser i bagagen var vi tilbage på lodgen kl. 17.20, og vi blev enige om at sætte os ud på terrassen for bl.a. at kigge på kort over Kenya, hvor vi havde kørt, og i det hele taget få styr på de praktiske detaljer mht hjemrejse. Sanne og Kim skulle dagen efter rejse videre til kysten ved Mombasa for 2 ugers dase-ferie, og Karen og Preben skulle returnere til Danmark. Vi havde en ekstra dag i Masai Mara med Daniel, før vi skulle køre til Nairobi. Vi blev enige om at sige BRAVO om turen.

Igen mødtes vi kl. otte for at spise middag. Det var ret underligt at vide, at de mennesker, vi havde tilbragt så koncentreret en tid med, skulle rejse dagen efter. Men vi blev enige om, at det ikke var farvel, men på gensyn. Igen fik vi besøg af syngende og dansende masaier. Deres meget dybe stemmer lyder helt fantastisk, og jeg fik den tanke, om deres dybe sang måske taler til urkvinden i os!

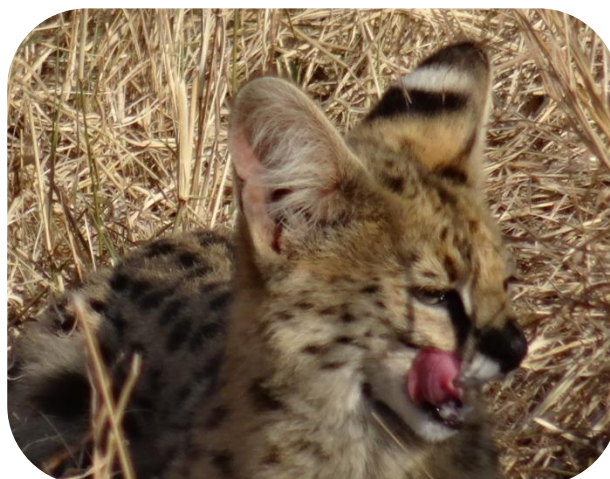
Fredag den 16. september. (Merete)

Vi stod tidligt op for at spise morgenmad sammen med Karen Marie og Preben samt Sanne og Kim.

Desuden skulle vi sige farvel og på gensyn til dem.

Bent havde sin New Zealand bluse på, så da vi stod og ventede på Daniel, kom en anden gæst over og spurgte, om han var fra "down under". Vi kunne kun prale af at have været på ferie der, mens den anden gæst var New Zealænder, men nu bosat i Australien.

Inden vi kunne køre, måtte Kjesten lige op på værelset efter sin dagbog, da den bestemt ikke kan undværes på turen. Lige efter lodgen fik vi øje på **en black heron** og nogle **waterbuck**. Tæt på vejen og inde i græsset gik **9 plettede hyæner**, og de virkede til at være meget sociale dyr, men ikke ret kønne. Derefter så vi **topi**, **zebra** samt **en serval cat**, der kom gående i græsset. Lidt efter lagde den sig ned og begyndte på sit morgentoilette.

Vi kørte nu ind i et nyt område af Masai Mara, Kobgen Rock, ??? med mange år gamle stenformationer, hvor grundklipperne er synlige, som er meget eroderet gennem årene. Her ledte vi efter det sorte **næsehorn**. Der var desværre ikke nogen af de andre vogne, der havde spottet næsehornet de sidste dage.

På et tidspunkt opdagede Daniel en **hammerkop rede**, som er en kæmpe rund kugle på ca. 50 kg, mens fuglen kun vejer 470 g. En **eland** gik på savannen og græssede, flot antilope. Vi kunne også skimte en **hanstruds** på lang afstand. På et tidspunkt kom vi også forbi en af de store euphorbia kaktusser, som var gået ud og væltet. Måske havde vinteren været for kold.

Ved 9-tiden så Daniel en **sooty chat** (en myrepikker) og nogle **elefanter**, og lidt længere fremme var der løvespor. Efterhånden som vi indstillede vores øjne, opdagede vi, at der lå omkring **9 løver** på en lille bakketop til højre for os. Et stykke til venstre for os havde **en ung hanløve** travlt med at spise af en nyligt nedlagt bøffel, så vi satte hurtigt kursen hen til stedet. Da løven var mæt og vommen stor og tyk, gik den hen og lagde sig i skyggen af bilen foran os.

Forinden havde den dog kaldt på en af løvinderne henne på bakketoppen, så den kom nu og tog for sig af retterne. Vi opdagede, at der ovenover svævede en stor **grib**, som tilkaldte andre, da der snart ville være et godt måltid for gribbe. Da vi havde kigget på sceneriet et stykke tid, kørte vi videre. Vi så et par **vortesvin**, som havde travlt med at indtage føde. Lidt længere fremme kom vi forbi et pølsetræ, hvor der sad

en brun slangeørn. Ved et lille vandløb (Sopa stream), gik der et par **Nil gæs med 4 gæslinger**.

Ca. 9.30 havde vi tissepause bag en sandpapirbusk. Daniel havde forinden tjekket området, og han skulle lige have telefoneret, om der var næsehorn i sigte.

Vi kørte lidt videre og fandt ud af, at der var mange **elefanter** i nærheden, og Daniel fortalte, at de kaldte på hinanden med meget højfrekvente lyde. Matriarken bestemte, hvornår de var færdige med at spise af træer og buske og klar til at gå videre. Lidt foran bilen gik 2 voksne og 4 unger, en af ungerne var omkring 5 måneder. Der gik **mange elefanter** mellem buskene. Her fik vi også øje på **en pumba familie** i løb med halerne hævet. Desuden så vi en **redwing lark**. Vi så også **grey hornbill**, som bygger rede sammen, og når hunnen flyver ind for at lægge æg, lukker hannen hullet, så der kun er plads til, at han kan fodre hunnen, mens hun ruger.

På vores videre tur så vi en **flok giraffer** rage op i landskabet samt at der lå en død giraf. Daniel undrede sig over, hvad den var død af. Desuden så vi et par **go away birds, african wartled plover, mange impalaer, marabu storke**. Ved et lille vandløb var der en lille dam, hvori der var mange **mudderfisk**, og på stenene ved broen var der **2 agama lizzard**. Broen havde kendt bedre dage, da noget af den var braset sammen. Herefter kørte vi tilbage til løvemåltidet for at se, hvad der skete der. På græsset på den anden side gik nogle **elefanter med unger** og græssede. Bent tog video af elefanterne, men havde netop slukket, da den ene elefantmor gjorde et udfald og trompeterede mod **løven**, der lå og slog mave. Elefanterne ville åbenbart lige fortælle løverne, at de bare skulle passe sig selv.

Nu gik turen tilbage mod lodgen, og på vejen så vi en meget flot og stor **eland** han. På savannen voksede der rigtig mange smukke gullige blomster (vild asparges). **En black crested snake eagle** sad i et træ. Vi så også nogle **ko antiloper**, som er i familie med **gnuer** og **topier**.

Herefter skulle vi køre til Keekorok flyveplads for at forlænge vores tid i Masai Mara, da vi skulle være ude af parken inden kl. 8 næste morgen, og det kunne evt. glippe. Der var mange boder med masai varer. Vi var tilbage på lodgen ved 12.30 tiden, og her fik vi en dejlig frokost. Det dryppede en lille smule, men det holdt hurtigt op igen. Vi nød kaffen og theen udendørs med god udsigt til fugleliv i haven. Derefter gik Kjesten op for at skrive kort, mens vi andre kiggede på fugle, blomster og flodheste. Inden vi skulle på safari igen, fik jeg købt et par postkort, og jeg fik skrevet til Henrik, Sander og Berith. I vores have sad **en cardinal woodpecker, starling, robin chat og en stor tornskade.**

Vi kører i et område med lav bevoksning og pludselig myldrede det med **perlehøns (helmeted guineafowl)**. Nogle hoteller laver lækker mad med perlehøns. Der holdt mange biler lidt længere fremme, så vi kørte derhen og så, at der lå en **hanleopard** oppe i et træ. Desværre var vejen hen til træet lukket, så vi kunne ikke komme tæt på. En jeep havde dog trodset forbuddet. Der kom mange biler og vi valgte at køre videre på de humplede veje.

Der kom en bil imod os, og som med en mund udbrød Bent og jeg, at det var Hans Lykke Gregersen fra Tembo Safari.

Desværre fik vi ikke kontakt med Hans. På vej tilbage til

lodgen så vi en stor **flok Thomson's gazeller**, og i nærheden af et stort træ var der en stor **flok bavianer**.

Nær en indhegning til en lodge, fik Daniel øje på en lang "slange" af **hærmyrer**, som var på vej til at gå til angreb på et termitbo. Omkring kl. 18.15 begyndte solen at gå ned, og det er som altid et flot syn, og så især med **en hanstruds** i solnedgangen. Lige inden vi var hjemme, kom der igen nogle få regndråber.

Desværre så vi ikke det sorte næsehorn den dag.

Vel hjemme igen gav vi os til at pakke vores kufferter samt at vi fik lagt dagens billeder ind.

Vi lavede en fælles kuvert til Daniel med en lille hilsen samt med 100 dollar i pr. par, så var den klar til næste dag.

På vej ned til aftensmad, spottede jeg **en flodhest** for enden af vores husrække. Heldigvis var nogle vagter ved at jage den ned mod vandhullet igen, ellers skulle vi have skyndt os ind i sikkerhed. Vagterne sagde, at de bare jagede den væk med deres kæppe.

Menuen var som sædvanlig suppe, forskellige kød/fiskeretter med grøntsager og kage og frugt. Igen i dag kom masaigruppen fra landsbyen og underholdt/dansede for os. Kaffen nød vi på terrassen.

Derefter blev vi fulgt tilbage til vores værelser af en vagt. Udenfor vores værelser flagerede nogle flagermus rundt.

Lørdag den 17. september 2016 (Kjesten)

Om natten hørte Bent og Merete meget larm udenfor. Der var nemlig kommet flodheste og zebraer op mellem husene!! Flemming og jeg sov uden at høre noget.

Den sidste dag i Kenya betød ca. 6 timers køretur til Nairobi. Kl. 07.20 var der afgang fra lodgen. De 17 km til udkørslen var ikke blevet mindre jævn, og vrimlen af masai-kvinder, der ville sælge deres sager var også den samme som tidligere. Kl. 07.50 kørte vi ud af parken. Der var mange masaier ude i området med deres kvæg, geder og får. Typisk bliver en hjord passet af en enkelt hyrde, ofte af en gammel mand og dreng, men vi så også en dreng, der var højst otte med ansvar for en ret så stor hjord.

Vi så et væltet træ, hvor rodnettet var befriet for alt sand og jord, så det nærmest lignede en trætop. Meget smuk skulptur!

Efter ca. 60 km kl. 09.35 var vi igen på asfaltvej. Herligt. Inden vi forlod masai-området, huskede Daniel, at vi gerne ville have jord med fra området. Vi stoppede ved den souvenirbutik, vi havde besøgt på vejen til Masai Mara. Det var sjovt at observere, at personalet i butikken ikke gjorde anstalter til at sælge os noget. De havde set, vi kom kørende i nordlig retning, og så skal chaufføren have en pause. Daniel fortalte, at han skal have pause ca. hver anden time. Vi hyggede os udenfor med snak med japansk kvinde, vi havde haft kontakt med på vor lodge. Hun futede igen rundt med sit kamera med en imponerende linse, og det så ud, som om det var gode billeder hun tog. I hvert fald var hendes væverfugl helt ok.

Ved en Kobil tank observerede vi tre kvinder, der fik hjulpet temmelig meget bagage i form af sække op på deres rygge. Vi andre ville være gået i knæ, men de vandrede ufortrødent ud ad landevejen.

Ved 12-tiden var der ca. 42 km til Nairobi, og det var igen tid til pause for Daniel. Den kunne fint holdes ved "The Great Rift Valley View Point" med smuk udsigt over dalen og de to bjerge Suswa og Longonot. Et skilt ved rastepladsen

fortalte, at Great Rift Valley går fra Det røde Hav til Mozambique og er 9.600 km lang. Vi havde madpakke med fra hotellet, og det var helt ok, at vi satte os ved den lille café. Da det begyndte at regne, var cafémanden ovenikøbet behjælpelig med at slæbe bordet ind under et halvtag. Som "betaling" gav vi ham gennem Daniel resterne af vores madpakker, som var alt for rigelige. Der var en lille souvenir-biks ved rastepladsen, og vi må da indrømme, vi lagde lidt penge for nogle smukke figurer.

Vi nærmede os Nairobi, hvor vi skulle møde Børge i bydelen Karen, og herligt var det at kunne genkende en planteskole og centeret, hvor vi havde vekslet penge den første dag. Kl. 13.20 havde vi fundet Børge. Vi passerede African Horizons nye kontor på den korte køretur til Karen Blixen Museum. Karen Blixen levede her fra 1914 – 1931, og selv om næsten intet af inventaret er det originale, var det spændende og ærefrygt-indgydende at gå rundt i hendes hus. Optagelserne til "Min afrikanske Farm" foregik i hendes hus med det nuværende inventar. Vi var enige om snart at skulle gense filmen og også lave en udflugt til Rungstedlund i Nordsjælland. Vi købte en lille bog om museet og god kenyansk kaffe. Der var gang i en stor bryllupsfest i haven, og det var sjovt at se, hvordan det foregik, da bruden ankom i den smukt blomsterpyntede bil. Jeg tror såmænd, Bent fik det meste med på video, og jeg kunne godt tænke mig at vide, om han kommer med på brudeparrets familie billeder, for han stod da midt i vrimlen.

Vi kunne nå en kop kaffe i haven i den nærliggende restaurant, Tamambo, Karen Blixen Coffee Garden. Det var i dette hus, Karen Blixen boede før de købte det hus, vi netop havde besøgt. Selv om det var lidt imod reglerne, inviterede vi Daniel med på en kop kaffe, så vi kunne give ham vores kuvert med drikkepengene. Han havde fortjent hver en cent med sin dygtighed og venlige væsen.

Så var det på tide at sige farvel til Kenya. Der var ikke langt til lufthavnen, og vejen går langs den store Nairobi National Park med rigtigt mange vilde dyr, og hvad så vi: Det **sorte næsehorn**, som vi manglede for at have **"The Big Five"**, som er **løve, bøffel, leopard, elefant og sort næsehorn**. Den havde ikke placeret sig optimalt i fotopositor, men vi fik billede af den, og vi så den!!

Ved afgangshallen sagde vi "på gensyn" til både Børge og Daniel, da farvel ikke er så rart et ord. Det gik nemt med indtjekning, selv om der var to

gange sikkerhedstjek, først med hele bagagen og senere med grundigere kig på håndbagagen. Vi fandt en restaurant for at få lidt mad inden afgang til Zanzibar. Vi kom lidt forsinket ud af Nairobi mod Zanzibar med, men da vi ikke skulle nå noget i den anden ende, tog vi det ret afslappet. Vi fløj med ATR 72 med plads til 74 passagerer. Flyselskabet hedder Precision Air – lidt sjovt! Når vi kom afsted kl. 19.35 i stedet for 19.05. Ved ankomsten lidt efter kl. 21.00 skulle vi igen gennem kontrol med udfyldning af papir. Jeg var lige ved at blive stresset, da Flemming ikke mente, han havde vores vaccinationskort med, for vi kunne ikke komme ind uden at have vaccinationer i orden. At den unge mand så nærmest ikke gad se dem, da Flemming fandt dem i tasken, er en anden historie. Betalingen for at komme ind i landet foregik med kreditkort, \$50 pr. person. Merete havde af én eller anden grund problemer med at komme igennem proceduren ved visumskranken, men efter lidt tid fik hun da også et visum med det noget uskarpe billede i sit pas. Den unge mand ved sikkerhedsscanningen af den udgående bagage var da i mellemtiden blevet træt, så Bent og Merete gik lige igennem forbi scanneren! Udenfor blev vi modtaget af en repræsentant fra Island Express, Bravo Tours' samarbejder på Zanzibar, som kørte os til hotellet på den nordøstlige side af øen, [Ocean Paradise](#), mens han fortalte lidt om øen og landet.

På hotellet skulle der igen udfyldes skema med pasnumre etc. for at få nøglerne til værelserne, og så gik det ellers ud i den lune nat til vores hus, delt i to, i udkanten af den smukke have. Efter at have installeret os ved 23-tiden i de store værelser med ret så store badeværelser, gik vi en tur i baren. Pigen i baren var ret frisk og sød, hende mødte vi for øvrigt hele tiden i de næste dage i både morgenmads-, frokost- og aftenrestauranten. Vi fik alle en gin-og-tonic med den lokale gin, Konyagi, fra Tanzania. Ved midnat kunne vi beundre en smuk fuldmåne på vejen tilbage til vore rum.

Søndag den 18. september 2016 (Kjesten)

Vi var klar til morgenmad kl. halv otte, og det var allerede dejligt varmt. Kameraerne blev brugt flittigt på vej til morgenmadsrestauranten, for der var mange smukke vinkler og blomster at forevige. Morgenmadsrestauranten med den åbne og specielle konstruktion havde udsigt til det smukke Indiske Ocean og et fantastisk udbud af alt. Bl.a. smagte vi friskpresset sukkerrørsjuice – og det var godt.

Kl. 9.00 mødtes vi med en agent fra Island Express for at bestille et par ture. Det kunne heldigvis godt lade sig gøre at få en tur til Stone Town samme dag og krydderitur mandag. Vi aftalte, at køre en omvej på én af turene, så vi kunne se baobabtræer, og at vi samme eftermiddag inden byvandringen i Stone Town skulle tage forbi kontoret for at betale de 2 x \$47 pr. person for de to ture.

Da agenten var gået, kunne Merete og jeg lige nå dagens første tilbudte aktivitet på hotellet, nemlig flet med palmeblade. Der var bare det problem, at vi ikke vidste, hvor vi skulle finde "Animation Desk". Vi fandt dog bordet under et par palmetræer i kanten af stranden ikke så langt fra poolen. Det varede ikke længe, før Merete og jeg var i gang med palmebladsfletning. Vi lavede hver en dækkeserviet. Det er faktisk ikke nemt, når man sidder ved stranden, hvor det blæser, så snipperne på palmebladene hele tiden bevæger sig. Men sjovt var det da. Efter flette-timen tog vi en stund ved poolen, før vi spiste frokost, så vi kunne være klar til turen.

For øvrigt havde Flemming om formiddagen snakket med nogen af de mange havemænd, der hele tiden gik og samlede nedfaldne palmegrene op og i hele taget gjorde det pænt. Én var kravlet op i en kokospalme, så vi fik alle smagt frisk kokossaft.

Kl. 13.50 var vi på vej mod Stone Town med guiden Joseph og chaufføren Rama. Kort efter hotellet stoppede vi for at fotografere baobabtræer, som jo kan blive mere end 1.000 år gamle. Flemming og Bent gik lidt tættere på træerne, og Bent vendte tilbage med et smukt stort jord-sneglehus. Det var spændende at køre turen ind til Stone Town i dagslys. Aftenen før havde det været mørkt det meste af vejen, selv om vi godt kunne se, der var bebyggelser. Gadelys bruger man ikke ret mange penge på. Nu var der i hvert fald livlig trafik af gående, biler, små busser og oksekærre, og der var ikke megen rigdom at spore mange steder. Vi kørte forbi sukkerfabrikken, som i begyndelsen af 2016 startede produktion igen efter at have ligget stille i nogle år.

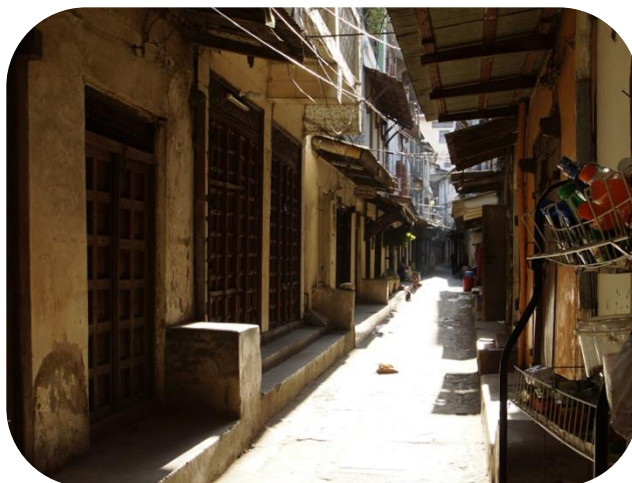

Stone Town, som er på UNESCO's verdensarvsliste, er navnet på den gamle arabiske bydel i Zanzibar by. Vores tur rundt i byen ville vare ca. 3 timer.

Vi startede ved den anglikanske kirke bygget af Bishop Steers i 1873 på det sted, hvor slavehandelen fandt sted. Vores guide, Joseph, fortalte ganske kort om Zanzibars historie. Fra omkring år 800 til midt i 1500-tallet var Zanzibar under arabisk herredømme. Derefter kom portugiserne og erobrede øen, indtil de blev fordrevet af araberne i 1652. I 1828 blev øen kolonimagt under sultanen i Oman. I 1800-tallet blomstrede slavehandelen, som gik østover især til landene ved Det indiske Ocean. David Livingstone arbejdede for slavehandelens afskaffelse, og i 1873 gik sultanen efter pres fra englænderne med til at afskaffe slavehandelen. Den fortsatte dog andre steder og ophørte først et stykke efter 1900. I 1964 blev sultanen samt de rige arabere og indere efter en revolution fordrevet fra øen, og senere samme år sluttede øen sig sammen med Tanganyika til Tanzania.

I den anglikanske kirke har man lige foran alteret markeret det sted, hvor der stod en pæl, hvor slaverne var blevet pisket. Uden for kirken er der et lille mindesmærke for slavehandelen med et hul i jorden med men-neskestore lerfigurer. Under kirken har man bevaret de kælderrum, hvor slaverne blev opbevaret fra tilfangetagelse til salg. De blev stuvet sammen i de små rum uden mad og drikke, og man behøver ikke særlig meget fantasi for at kunne forestille sig, hvor forfærdeligt det har været. Mange af slaverne døde da også her.

Man kan godt få indtryk af, at tiden har stået stille de sidste par hundrede år. Stræderne er for smalle til bil, så man færdes rundt gående samt på cykel eller knallert. Varerne bliver transporteret på kærre. Zanzibar er kendt for sine udskårne døre, og vi fik forevist en del af dem. Når man byggede sit hus, viste døren, om man var inder eller araber, om man var troende muslim eller ikke, om hvilket erhverv man havde. Jo rigere man var, desto større og mere kunstfærdige var dørene.

Joseph førte os ind i Darajani Bazaar, hvor man kan købe alskens varer. Selv om det var søndag eftermiddag, var der god gang i handelen. Vi var glade for at have Joseph med, ellers er jeg ikke sikker på vi så hurtigt ville finde ud igen. I det hele taget følte vi os trygge ved at gå rundt, og det var tydeligt at Joseph nød stor respekt hos dem, vi mødte.

Vi fik forevist en del interessante bygninger/steder:

- Livingstones hus blev bygget i ca. 1860 for sultanen og blev brugt af missionærer og opdagelsesrejsende før rejsen til det afrikanske kontinent. Livingstone boede der før sin sidste rejse.
- The House of Wonders er en stor firkantet bygning i flere etager med balkoner og søjlegange fra 1863, bygget til sultanen. Huset var det første på Zanzibar, som fik installeret elektricitet, elevator og vand. Det var ikke muligt at komme ind, da det er ret faldefærdigt.
- Huset, hvor Freddy Mercury, den tidligere forsanger i Queen, blev født den 5/9 1946 som Farouk Bulsara. Hans far var bogholder for den britiske regering.
- Det gamle fort, som araberne byggede mod portugiserne. I en del af fortet har man bygget et amfiteater.
- Sultanens palads bygget i 1890'erne
- Jamituri Gardens, som ligger ud til vandet, og som vrimlede med mennesker og madboder.
- Resterne af Tippu Tips hus. Tippu Tip havde været en berømt plantageejer, handelsmand og slavehandler samt guvernør.

Den meget interessante tur sluttede i "The Africa House", tidligere "English Club". Her kunne vi på terrassen nyde den nedgående sol over havet og meget lavpraktisk benytte toiletterne før vores ca. en time lange køretur til hotellet. Joseph kørte ikke med til hotellet, da han skulle i lufthavnen for at hente nye gæster. Vores chauffør kørte ufortrødent i den livlige trafik på de ret så dårligt oplyste veje, hvor der alle steder vrimlede med mennesker.

Aftensmad serveredes som buffet på restauranten ved poolen. På en lille ø i poolen spillede et orkester dejlig afrikansk musik. Der var utroligt mange forskellige retter, smukt anrettet og meget velsmagende. Det havde været en temmelig indholdsrig og lun første dag på Zanzibar.

Mandag den 19. september (Merete)

Vi gik til vores hyggelige morgenmadsrestaurant kl. 7.30 og igen blev vi benovede over de flotte ud skårede vandmeloner og de fine vævede palmebladmåtter under al morgenmad. Kl. 9.00 blev vi hentet af vores guide, Joseph og vores chauffør Mchumi. I dag gik turen til krydderi plantagen. Det var store vaskedag rundt om i de små landsbyer. Vi kørte forbi flere murstensfabrikker, hvor mursten lå til tørre i solen. Da vi nærmede os krydderi plantagen, kom vi forbi en **gummiplantage**, hvor vi kunne se ar på træerne efter, at de var blevet tappet for saft, og heraf laves der forskellige plastikting. Vores guide fortalte, at der egentlig var 2 plantager drevet af det nære samfund samt af regeringen. Da vi kom til plantagen blev vi modtaget af en ung mand, som af palmeblade havde flettet en krydderitaske til os. I området så vi **sukkerrør**, **palmeolietræer**, **teaktræer**, **muskatnød**, **jackfood træ** (frugten smager i retning af banan og ananas og kan veje op til 18 kg), **durian frugt** (ligner et stykke ost, når frugten åbnes). Vores guide var meget spændt på, om vi kunne gætte, hvad de forskellige krydderier var. Det var vi faktisk ret gode til. Vi fik vist, hvordan en **muskatnød** så ud, inden den var moden, og muskat træet kan blive 80 år gammelt. På mange marker groede der **kassava** (en slags **sweet potato**), der kan høstes efter et halvt år. **Nelliketræet** kan høstes efter 6 år, og det skulle være godt at tygge nelliker, da de holder bakterier væk og samtidig holder tænderne flot hvide. Hver gang, vi kom forbi nogle frugter og blade, fik Kjesten og jeg nogle i vores krydderi kurv. På en mark groede der nogle **lantana** buske med flotte flerfarvede blomster. Herhjemme dyrker vi dem som sommerblomster i krukker. Vi så **kapoktræ** og et **regntræ** (det fungerer som en paraply).

Desuden så vi en **flamboyant**, meget smukt træ med smukke blomster, også kaldet afrikansk tulipan. Sorte, hvide og røde **peberkorn** er fra en stedsegrøn **lian**, der dyrkes for de skarpt smagende frugters skyld. Lianen gror og snylter op ad **cassia** træet. **Ingefær** er rigtig god til at kurere alle dårligheder. Man bruger roden af **taro**, og den menes, at være blandt de første dyrkede planter i Asien. **Lipstick plant** er **swahili henna**, og vores unge ven brugte det både som læbestift, og til at give den røde farve i håret, som masaierne bruger. Kjesten og jeg fik det også på som neglelak, men det holder kun, til det bliver fugtigt, og desuden bruges lipstick plant til **tandori** krydderi. Efterhånden nåede vi hen til **kaneltræet**, hvor vores guide skar et stykke bark af til os, og vi kunne sagtens dufte kanel. Roden fra træet bruges til Vicks VapoRub.

Et sted i plantagen boede der 3-4 unge mænd sammen i nogle hytter bygget af materialer fra **kokospalmer**. **Vaniljen** er en orkide, der slynger sig og kan blive rigtig lang med smukke blomster og meget dyre frugter. **Gurkemeje** er også en god antibakteriel rod. Det skulle være godt at blende tomat og gurkemeje. I et træ groede **carambole (stjernefrugt)** i små klaser. **Kardemomme** planten får fine hvide blomster med røde striber nederst på lange tynde stilke og derefter dannes kardemommekapslerne. Der var flere **bananpalmer**, og vi fik at vide, at **bananblomsterne** ofte spises til **ugali** (masaiernes hovedføde). Frøene fra **brødfrugttræet** skulle være rigtig gode og sunde i madlavningen. Vi snakkede lidt med nogle kvinder og deres børn, som var ved at lave mad over bål samt vaske tøj. En lille mark var fyldt med **ananas** i alle størrelser, og nogle planter havde nogle sjove mutationer. Der dyrkes også rigtig mange **aloe vera** planter, da de er gode som lægemiddel. Desuden så vi **karryblade**, **passionsfrugt**, **basilikum** mm. Pludselig opdagede vi en ung mand, som var på vej op i en kokospalme, mens han sang af fuld hals (Hakuna matata). Han var utrolig dygtig og muskuløs til at lave kunster og danse op og ned ad stammen – det var næsten som at være i cirkus. Han måtte lige have et par dollar, da han kom ned igen.

Nu havde vi efterhånden været rundt på plantagen, og mændene fik slips og hat, mens vi piger fik et diadem pyntet med **hawaii blomster** og en halskæde med en frø, alt sammen flettet/vævet af palmeblade. Derefter blev vi bænket ved krydderiboden sammen med andre, der havde været på tur, og så var det tid til smagsprøver. Vi smagte **appelsin**, **agurk**, **pomelo**, **mandarin**, **vandmelon**, **mango** og **banan**. Dejligt forfriskende. Vi købte forskellige krydderier med hjem, men desværre havde de ingen vanilje. Det havde vi ellers glædet os til. For øvrigt scorede vi 100%.

Lidt før 12 var vi klar til hjemturen, og efter 5 minutters kørsel forlod guiden bilen, da han havde en ny aftale. Vores chauffør spurgte, om vi var interesseret i **vanilje**, og så kørte han hen til en lille bod, hvor hønsene løb rundt udenfor. Vi købte 2 poser vanilje, men stængerne var lidt tørre, så nu må vi se, hvor gode de er. Vores chauffør viste os et **hennatræ**, og han fortalte at bladene tørres, og pulveriseres. Når pudderet blandes med citron, kan det bruges til at farve hud, hår og fingernegle.

Vi var hjemme igen ved 13 – tiden. Der var ved at blive gjort rent hos Kjesten og Flemming, og inde hos os var vi ved at få lavet afløbet. Vi havde til morgen skrevet en seddel til personalet, at der var noget galt med vores afløb fra vasken. Dagen før havde vasken været stoppet. Der var 1, der arbejdede, og 2 der kiggede på. Vi gik ned i restauranten og spiste artiskoksuppe og crostini. Derefter gik vi hjem og klædte om til badetøj. Vi skiftedes til

at gå på stranden og bade. Da Bent og jeg kom ned på stranden, viste nogle masai os, hvor vi skulle gå ud i vandet for at gå på sandet. Lige i nærheden var der nogle kvinder, der var ved at høste tang, som de dyrker og sælger til Japan. Da vi gik op af vandet, fortalte masaierne om deres butikker, og at vi i morgen kunne komme med ud at vandre på koralrevet. Vi fortalte ikke, at vi skulle rejse næste dag! Kort efter begyndte vandet at stige, og det gik faktisk ret hurtigt. Bent havde længe gået på stranden, og han havde bl.a. fundet en flot rød søstjerne og en rød koral, og da det viste sig, at de var levende, blev de straks sat ned i vandet igen. Selv om det var meget varmt, blev det hvide sand slet ikke varmt at gå på. Ved 17-tiden gik vi op og afleverede vores strandhåndklæder, hvorefter vi gik hjem i bad, og sad og hyggede os lidt på terrassen. Først havde Bent dog været på fotosafari i området omkring hotellet. Da alle var klædt om, gik vi ned i baren, og vi smagte passionsfrugt-mojito og lokal øl.

Mens vi nød vores aftensmad til Masai aftenen, var der et lokalt orkester, der spillede. Senere på aftenen kom de lokale masai og optrådte for os. Et par masaikvinder havde børn med, så de blev lige under dansen parkeret hos nogle af tilskuerne. Nogle fra publikum blev inviteret ned at fægte med masaierne til stor morskab for alle. Derefter gik alle hver til sit efter endnu en oplevelsesrig dag. Og månen, - aftagende, ligesom ferien..

Tirsdag den 20. september 2016 (Kjesten)

Det var den sidste dag af vores ferie, og vi var igen klar til morgenmad kl. halv otte. Inden morgenmaden sendte Bent mail til Bravo Tours for at få afklaring om det rigtige rejsetidspunkt, da vi havde fået opgivet forskellige afgangstider. Senere på dagen blev det klart, at vi skulle flyve fra Zanzibar ved to-tiden om natten!!!!

Dagen før havde vi snakket med Hassan, den ansvarlige for aktiviteterne på hotellet, om at der måske kunne arrangeres en gåtur til den nærliggende landsby. De blev normalt kun lavet mandag og fredag. Under morgenmaden kom han forbi, og vi aftalte at mødes kl. 10.00 ved stranden for at gå til landsbyen. Inden vi gik med Ali, fortalte Hassan, at vi ville blive mødt af små børn, der forventede, at

vi ville give dem slik, at man på skolen og/eller børnehaven forventede donationer. Ups! det havde vi nok været lidt for naive til at tænke på. Turen var opslået som gratis, og vi kender selvfølgelig til fattigdommen på øen, så vi burde have tænkt på det med donationerne. Derimod var vi ret negative over for at skulle give børnene slik. Da vi ankom til landsbyen, blev vi ganske rigtigt mødt af en gruppe søde småbørn. Merete havde en pose i hånden med diverse skaller, hun havde fundet på gåturen. Måske troede de, der var slik i posen, eller også var det Meretes pædagog-attitude, der tiltrak dem. I hvert fald hang de på hende. Ved den lokale købmand gjorde Ali stop, og jeg tror, vi havde stået der endnu, hvis ikke vi havde indvilget i at købe en pose slikkepinde til 5 dollar til uddeling blandt børnene. Når hvert barn havde fået en slikkepind, var der ro for dem. Der var dog en pige, Merete fangede i at forsøge at skjule sin slikkepind i nederdelen for at få en ekstra.

Landsbyen bar tydelig præg af den meget lave levestandard på Zanzibar. Da vi kørte til Stone Town havde jeg gjort meget for at få billeder under kørslen af de karakteristiske lerklinede huse/hytter. Nu havde jeg dem ganske tæt på. Landsbyen var faktisk to sammenlagte landsbyer med i alt 3.500 indbyggere. Vi besøgte skolen og blev modtaget af lederen, der fortalte om skolens opbygning, og om deres mange samarbejdspartnere, men jeg tror egentlig hans formål var at overbevise os om, at vi skulle lægge penge i en kasse på hans skrivebord med teksten "donations". Vi lagde 10 dollar hver. Vi kunne nu gå frit rundt i skolen og bare fotografere! Skolegården var ikke andet end grus og lidt tørt græs, og vi turde ikke tænke på, hvordan der ville se ud i regntiden, især fordi en stor del af eleverne gik uden sko. Vi besøgte computerlokalet, hvor læreren, der for ca. et år siden havde afsluttet sin universitetsuddannelse, stolt fortalte om de ca. 20 computere, de havde fået som gave forskellige steder fra. På mit spørgsmål om evt. problemer med vedligeholdelse af computere med forskellige styresystemer svarede han glad, at de engang imellem fik hjælp inde fra Stone Town, men at det ellers gik fint. Man kunne også forestille sig problemer med sand og fugt. Der var dog vinduer i dette lokale i modsætning til flere af de andre klasselokaler. Skolen var ved at opføre endnu en bygning. Det gjorde man selv med hjælp fra de store drenge. I middagspausen så vi dem blande mørtel.

Efter besøget på skolen gik vi til den nærliggende børnehave. Her er der ikke legeplads uden for. Der er jord/sand/sten/græs til fri afbenyttelse! Ali fortalte, at børnehavens økonomi var så dårlig p.t. at man måtte sende mange af børnene hjem og spise frokost med det resultat, at de fleste ikke kom tilbage efter middagspausen, da de ofte ikke havde fået mad derhjemme. Selve børnehavelokalet var ikke noget at prale af. Børnene sad på gulvet, og bagerst i lokalet stod et par borde med lidt aktivitets-ting, f.eks. papir og blyan-ter. Udenfor lå smuldret papir til tørre til brug for papmaché.

Ali spurgte, om vi ville besøge hospitalet, som i øvrigt er sponsoreret af vort hotel.. Men vi takkede nej. Vi havde ikke behov for at se syge mennesker udstillet og heller ikke udsætte os for evt. smitte.

Vi ved godt, det er fortærsket at sige det. Men danske børn skulle blot komme på besøg i denne landsby ganske kort tid, så ville de måske tænke sig lidt om, inden de ville klage over deres nuværende forhold. Men alt er jo relativt, det ved jeg godt! Til vores skepsis og indignation over at give børnene slikkepinde stillede Ali sig ikke særligt forstående, for sådan havde det været i mange år. Vi kunne blot forestille os, hvor meget sukker, de små børn ville kunne indtage med flere grupper af gæster hver dag. Vi nævnte, at vi i Danmark har forbud mod fordeling af slik i både børnehave og skole, men det kunne han ikke tage sig af!! For øvrigt så vi en gruppe italienske turister stå i en gruppe ret ophidsede kvinder og børn. Turisterne havde haft noget tøj med, og fordelingen foregik ikke på Børges smarte facon som i Samburu-landsbyen. Her var der gråd og utilfredshed/frustrationer i hobetal.

Ali fortalte, at et stort hotel var i gang med forhandlinger om opkøb af huse og området, hvor landsbyen ligger. Vi syntes, det var synd for beboerne, men som Ali ganske pragmatisk forklarede, så var det en god handel at få mere end det dobbelte for sit hus, end det var værd, for at så at flytte et andet sted hen og opføre et bedre hus.

Turen frem og tilbage til landsbyen gik langs den smukke strand, og vi kunne ikke blive trætte af at beundre de fantastiske blå og grønne farver. Det var ret lavvandet, så bådene lå på sandbunden. Kvinderne fra landsbyen gik og samlede tang i det lave vand, hvor der var opsat mange pæle til at fange tangen, som eksporteres til Japan. Mange steder i landsbyen havde vi set tang i forskellige farver ligge til tørre.

Før hotellets område ligger en række småskure, hvorfra især masaier forsøgte at sælge deres varer til turister. Vi undgik heller ikke at blive antastet, men slap da for at købe. Vi kunne i øvrigt genkende flere af de dansende masaier fra aftenen før.

Eftermiddagen fordrev vi med en sidste tur til strand og pool. Sidst på eftermiddagen gik Flemming og Bent på fototur, mens Merete og jeg forsøgte at indhente noget af vores dagbogsnotater. Kufferterne var næsten pakkede, for vi skulle jo hentes kl. 22.45.

Middagen var lokal swahili-mad. Ved indgangen til restauranten fik vi alle en frisk kokosnød med sugerør, og nu var det spændende at se, hvad der var i de mange lerpotter, der blev holdt varme ved glødende trækul. Bl.a. stiftede vi bekendtskab med den meget udbredte ret, ugali, som består af majsmel og vand. Når man spiser det sammen med andre ting, som f.eks. en bønnesovs eller spinat, smager det fortræffeligt, men hvis man skal spise denne ret uden tilbehør flere gange om dagen, ville man nok blive træt af det. Men for mange drejer det sig jo blot om at få noget at spise!! Og ikke være kræsen, Musikken denne aften blev leveret af en lokal gruppe "Hakuna Matata Band", og det var fortræffelig musik.

Vi vidste jo godt, vi ikke ville få en nattesøvn, men vi lagde os dog for et lille hvil, inden vi ringede til receptionen lidt over halv elve for at få hjælp til bagagen. Jeg ville gerne give en dollar for at få min kuffert slæbt op ad alle de mange trapper.

Som aftalt var der en bil til transport til lufthavnen. Farvel til Ocean Paradise.

Onsdag den 21. september (Merete)

Vi ankom til lufthavnen lidt før midnat. Kl. 0.00 vi fik scannet vores bagage og os selv. Inden da var vi blevet placeret i et udendørs venteområde, indtil personalet var klar til at modtage os. Ved skranken blev vores bagage vejet på en gammeldags vægt, og det var meget vigtigt, at vores bagage forblev sammen og ikke blev blandet med andres. Vi fik også boardingkort til hele turen.

Inde på toilettet lå wc damen og sov på gulvet – det måtte da være lidt ubehageligt, også når man tænker på lugten. Inde i butikken sad indehaveren også og sov på en stol. Vi gik rundt og kiggede på det hele, uden at han reagerede.

Kl. 02.00 gik vi ombord på flyet, et Embraer, og en halv time senere ankom vi til Dar Es Salam i Tanzania. Vi skulle blive om bord. Mens vi ventede i godt 1½ time, blev flyet støvsuget og tørret af.

Kl. 04.00 fløj vi videre til Nairobi. Ombord på flyet blev der serveret et let morgenmåltid bestående af yoghurt, brød, juice samt kaffe og meget stærk the. Kl. 6.00 ankom vi til Nairobi, og her blev vi tjekket en ekstra gang også skoene, inden vi kunne gå videre til Gate 19 og tjekke ind på flyet til Amsterdam. Kl. 7.45 gik vi ombord på Kenya Airways Dreamliner "the pride of Africa" (boeing 787-8), og sjovt nok med registrering ZG, ligesom motorfalken på Viborg Svæveflyveplads. En halv times tid senere var vi i luften, og flyvetiden var beregnet til 7 timer 30 minutter. En times tid senere fik vi serveret lidt morgenmad, yoghurt, brød og pølser. Det var en hård flyvetur, da vi jo ikke rigtigt kunne sove om bord. Vi fik lidt frokost, kylling eller fisk ved 13.30 tiden. Vi landede i Amsterdam kl. 15.22, lokal tid (her var vi en time foran Kenya tid) og i 21°C.. Igen skulle vi igennem sikkerhedstjek og paskontrol for at komme ind i Schengen. Indtil videre har vi været igennem 5 eller 6 sikkerhedstjek i dag/det sidste døgn. Vi havde desværre 6 timers ventetid i Amsterdam.

Vi gik lidt rundt i lufthavnen, og Kjesten og jeg købte smukke tulipanløg. Da min telefon trængte til strøm, prøvede jeg at cykle strøm på den, men det opgav jeg hurtigt og fandt i stedet en stikkontakt ved siden af Kjesten. Vi havde snakket om at gå hen i loungen, som Kjesten og Flemming havde kort til. Man kunne max være der i 3 timer, så vi ville vente lidt. Bent og Flemming fandt et par liggestole, hvor de måske kunne sove lidt. Da vi kom over i Loungen, fik vi at vide, at Kjestens kort var udløbet i juni, så det var lidt ØV. Så kunne vi

jo gå tilbage til liggestolene. Efter en times tid gik vi hen på en cafe, hvor vi fik en sandwich samt en cola. Ved ombordstigning kl. 21.30 mod Billund snakkede perseren om en dame længere fremme i flyet, der havde samme striber på tasken, som hun havde på sin uniform. Vi startede 21.55, fik en kiks med kaffe eller the, og allerede 22.40 landende vi i Billund. Der var slet ikke nogen toldere, så vi kunne gå lige igennem.

Vi blev modtaget af Maybritt og Poul samt Paulina og Brian i lufthavnen. Vi havde forinden snakket om, at Poul og Maybritt skulle hente de unge i Billund, og at de skulle ankomme ca. 15 minutter før os. Det var hyggeligt at få en kort snak, inden turen gik hjemad. Det havde været en lang dag. Vi læssede Kjesten og Flemming af på Vesterheden og kørte hjem. Hjemme igen ca. kl. 00.30. Sander havde været her med rugbrød, spegepølse og mælk, og Berith havde været her med nybagte boller; rigtig lækkert. En rigtig spændende og anderledes ferie var til ende med rigtig mange gode minder i bagagen.

Vi kunne helt sikkert godt finde på at tage på safari igen en gang.

Mange kærlige hilsener

Kjesten og Flemming, Merete og Bent.

